

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af registreringsafgiften af motorkøretøjer m. v.
[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 42. Fremsat 29/1 80).

15) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om vægtafgift af motorkøretøjer m. v.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 43. Fremsat 29/1 80).

16) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om at afsætte beløb til energi- og ressourcebesparende formål.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 41. Fremsat 29/1 80).

17) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om betaling for levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat 29/1 80).

18) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om krav til vaskemaskiner og opvaskemaskiner om mulighed for tilslutning af både varmt og koldt vand.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 48. Fremsat 29/1 80).

19) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk deklaration af elforbrug.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 49. Fremsat 29/1 80).

20) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod installation af elvarme undtagen akkumulerende elvarme i forbindelse med solvarme.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 52. Fremsat 29/1 80).

21) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernvarme og centralvarmesystemer.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 53. Fremsat 29/1 80).

22) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af gasforsyning.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 55. Fremsat 29/1 80).

23) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om installation af varmemålere i alle boliger.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 47. Fremsat 29/1 80).

24) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af nyt bygningsreglement.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 50. Fremsat 29/1 80).

25) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om påbud om forberedelse af nybyggeri for installation af solvarmeanlæg.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 51. Fremsat 29/1 80).

26) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om periodiske syn af motorkøretøjer m.v.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 44. Fremsat 29/1 80).

27) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af gangsservice i statens, amternes og kommunernes virksomheder, institutioner m. v.

[Af Kalnæs (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B. 54. Fremsat 29/1 80).

[Fjerde næstformand]

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg vil gerne først udtrykke regeringens glæde over den interesse for energispørgsmålene og for at være med til at stimulere en fornuftig udvikling på området, som SFs forslag her er udtryk for. Vi mener, det er meget væsentligt, at vi gennem et langsigtet energispareprogram, en langsigtet spareindsats, får reduceret vores afhængighed af olien, og det indebærer også en indsats på en række af de felter, der er nævnt i de mange forslag, vi her behandler. Dette betyder også, at der er tale om en væsentlig grad af overlapning mellem det, der faktisk allerede er i gang, og det, der her foreslås. Først og fremmest af denne grund må jeg sige generelt, at vi er enige i sigtet, og at vi på mange af felterne også konkret er enige i bestræbelserne, men der er altså ting og sager i gang på så godt som alle områderne, som betyder, at der ikke er behov for beslutninger i denne omgang.

Jeg skal kommentere nogle af forslagene, også fordi jeg synes, at det ville være forkert bare at aflevere denne helt generelle venlige kommentar til forslagene.

For det første skal jeg sige noget om beslutningsforslag nr. B 46, forslaget om ændring i betalingen for levering af fjernvarme, naturgas og elektricitet. Der kan jeg kun være enig i, at det vil skabe et incitament til energibesparelser, når så stor en del som muligt af afregningen baseres på forbruget og så lille en del på en fast afgift, men det er ikke hensigtsmæssigt at sænke den faste afgift så meget, at den ikke kan dække leverandørens faste omkostninger; der må være en vis sammenhæng på det punkt. Kontrollen med priser og andre betingelser for levering af elektricitet udøves af elprisudvalget, medens kontrollen med priser og andre betingelser for fjernvarme og naturgas i henhold til lov om varmeforsyning vil blive udført af gas- og varmeprisudvalget, som endnu ikke er blevet nedsat. Begge udvalg har mulighed for at give pålæg om ændring af priser eller betingelser, hvis disse må antages at ville medføre en samfundsmæssig uøkonomisk anvendelse af energi. Der vil altså her blive administreret efter den tankegang, der ligger i SFs forslag.

Så er der forslaget om at stille krav til vaskemaskiner og opvaskemaskiner om, at de skal kunne tilsluttes både varmt og koldt vand. Der er situationen den, at statens husholdningsråd har undersøgt opvaskemaskiner med begge former for tilslutning, og resultatet har vist væsentlig mindre besparelser end ventet og slet ikke besparelser i nærheden af halvdelen af energiforbruget, sådan som SF anfører i bemærkningerne til forslaget. Selve bestræbelsen på at få nedbragt energiforbruget ved disse maskiner er vi selvfølgelig enige i, men ligeså netop dette er der altså ikke så stor en sikkerhed i vurderingen af, at det vil være rigtigt at lave en fast bestemmelse på nuværende tidspunkt.

Lidt i samme boldgade er forslaget om at få en deklaration af elforbruget for husholdningsmaskiner. Man kan ikke sige, at det rammer ved siden af, for sigtet er rigtigt nok, men vi er faktisk allerede i gang med en proces, der indebærer en obligatorisk mærkning af disse maskiner. De fleste af de maskiner, vi laver i Danmark, har en meget høj eksportandel, hvorimod mange af de maskiner, vi i øvrigt bruger i husholdningerne – ikke bare husholdningsmaskiner, men også underholdningsmaskiner, hvis man kan kalde dem det – importerer vi til Danmark, hvor Danmark er et marginalt marked for meget store producenter. Derfor er internationale løsninger helt nødvendige. Vi har i EF været med til at vedtage et rammedirektiv om oplysning ved mærkning om husholdningsapparaters energiforbrug, og det dækker vandvarmere, bageovne, køleskabe, tørretumbler og strygeruller, og der er allerede vedtaget et såkaldt anvendelsesdirektiv, der nærmere specificerer kravene til mærkning på ét af disse produkter, nemlig elbageovne. Denne proces bliver fulgt op af tilsvarende konkrete direktiver for de forskellige apparater, og her i Danmark vil det ske ved bekendtgørelser.

Dette er nemmere sagt end gjort. Jeg er enig i, at det er rigtigt at få en mærkning med energiforbruget, så forbrugerne ved, hvad det er, de i og for sig binder sig til forbrugsmæssigt på energiområdet, men der er altså den vanskelighed i det, at man samtidig må ind på en eller anden form for bredere varedeklaration. Hvis man nu tænker sig en tilsyneladende enkel ting som en håndmixer, kan man få præciseret, hvor meget energi den bruger, men man skulle gerne samtidig

[Energiministeren]

for at kunne sammenligne og se, hvad det egentlig er, man køber, kunne se, om den også kan ælte dej og lave andre ting end lige netop at piske flødeskum – eller om den måske løber varm – og om den kan blive ved med at kunne det også et år eller to efter. Derfor er det ikke nok at få oplyst motorstørrelsen, og hvor meget strøm den bruger; der skal mere til, for at der samtidig er tale om reel forbrugervejledning. Her ligger der altså for mig at se noget, der er mere kompliceret end bare det at kræve mærkning. Der kan ligge et element af vildledning i det, hvis ikke det også indebærer en varedeklaration. Denne proces er vi inde i, men den skal behandles forsvarligt og sagligt, og det bliver den altså også.

Med hensyn til spørgsmålet om et forbud mod installation af elvarme undtagen akkumulerende elvarme i forbindelse med solvarme vil jeg sige, at en generel tilskyndelse til elvarme er i strid med regeringens varmeplanlægning. Bl. a. vil det ikke være hensigtsmæssigt med elvarme i områder, der får rørført energi i fremtiden såsom fjernvarme- og naturgasdækkede områder. Vi har allerede et lovgrundlag, bl. a. varmforsyningsloven, som muliggør en vis regulering af opvarmingsmetoderne. Landet bliver inddelt i takt med, at denne varmeplanlægning bliver gjort færdig, og når der foreligger et tilstrækkeligt planlægningsgrundlag, kan kommunerne bruge varmforsyningslovens § 21 til at forbyde elvarme i ny bebyggelse.

Kommunerne kan også i dag anvende kommuneplanloven vedrørende tilslutning til fællesanlæg for nye bebyggelser, og jeg ved, at der allerede i dag gøres brug i rigt omfang i kommunerne af denne bestemmelse, når det ligger fast, at et område skal forsynes med kollektiv opvarmning, f. eks. fjernvarme.

Det vil i fremtiden blive i områderne uden for de naturgas- og fjernvarmedækkede områder af landet, at elvarmen i nye former, som SF rigtigt peger på det, vil få sit naturlige marked. Jeg tror, den udvikling vil komme som en konsekvens af de bestræbelser, der allerede er i gang.

For fjernvarme- og centralvarmesystemer rejser sig det spørgsmål, hvilken temperatur man skal ligge på. For et år siden blev der fra den daværende handelsminister gjort opmærksom på, at der var et undersøgelsesprogram i gang under energiministeriets, den-

gang handelsministeriets, forskningsprogram, som ville belyse den optimale indretning temperaturmæssigt af disse fjernvarmesystemer, og man fik at vide, at det ville vare 2–3 år, førend dette forskningsprojekt ville være afsluttet. Jeg kan tilføje, at det nu et år efter ikke vil vare 2–3 år, men vil vare 2 år. Det illustrerer, at der kommer noget nyt frem, når SF genfremsætter forslagene år efter år, men det er vanskeligt, i det omfang jeg skal holde mig til virkeligheden, at gøre det nye væsentlig mere nyt, end det her var muligt.

Spørgsmålet om bevarelse af gasforsyningen er det faktisk ikke muligt at sige noget nyt om i modsætning til det foregående. Der er i øjeblikket i Danmark – det er 1977-tallene, jeg har her – tale om, at størrelsesordenen af leveret gas i alt er ca. 1,2 mill. Gcal. 1,0 mill. af dem blev leveret i København og på Frederiksberg samt inden for Strandvejsgasværkets forsyningsområde nord for København, og nedlæggelse af disse anlæg er ikke aktuelt. Den resterende gas, 0,2 mill. Gcal – i 1977-niveauet – er fordelt på anlæg rundt omkring i 25 forskellige byer. En del af ledningsnettene vil kunne anvendes i forbindelse med en eventuel naturgasforsyning, hvorimod andre net er i for dårlig stand til, at det vil være hensigtsmæssigt. Det er billedet. På denne baggrund er det ikke rigtigt at træffe en beslutning fra oven og nedefter hen over hovedet på de lokale myndigheder, der er myndigheder på disse områder. Det bør overlades til dem at træffe beslutning om eventuel nedlæggelse i konkrete tilfælde.

Afgiften på mineralske olier må jeg kommentere ved at sige, at den form for afgift, som vi opererer med i øjeblikket, må anses for at være administrativt mere hensigtsmæssig end den omlægning, der ville være konsekvensen af SFs forslag. Jeg kan ikke her stå og love, at vi vil sætte den op, hvis det er det, man meget gerne vil have, men jeg vil da ikke udelukke, at sådan noget engang i fremtiden vil kunne tænkes. Men rent administrativt med hensyn til metoden mener vi, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at lægge det om.

Ligeledes må jeg sige om en afgift på papirmasse og papirvarer, at en sådan afgift vil være meget besværlig at administrere både for virksomhederne og for toldvæsenet. Det var også erfaringerne fra den papirafgift, der blev ophævet i 1970, og som endda var mere

[Energiministeren]

enkel end den, der nu her foreslås. Jeg vil også gerne ved denne lejlighed gentage den tak, som har været rettet tidligere til SF, fordi man tog initiativ til at afskaffe denne afgift. På den baggrund kan det vel ikke overraske, at vi ikke synes, man skal begynde forfra på den.

Med hensyn til ændringen af registreringsafgiften for motorkøretøjer har jeg den bemærkning, at den afgift, vi har nu, med en værdibeskatning, der stiger med bilens værdi, afspejler faktisk, at der er en sammenhæng mellem prisen og motorstørrelsen og dermed også i store træk energianvendelsen. I store træk er de dyre biler også dem, der kører mindst pr. liter, og det er dem, der beskattes hårdest. Sammensætningen af bilparken her i landet afspejler noget, som man andre steder gerne ville hen til, hvis man skulle beskatte mere energirigtigt. Jeg siger ikke hermed, at det er et system, der er præcist og detaljeret i sit sigte, men i de store linjer er det slet ikke helt tosset, sådan som det er indrettet nu.

Jeg må også vende mig mod forslaget om en kilometerafgift på vare- og lastbiler ud fra administrationssynspunkter.

Spørgsmålet om engangsservice er vi meget interesseret i at få belyst fortsat for at skabe et beslutningsgrundlag. Der er i miljøstyrelsen en undersøgelse i gang, og den tyder på, at flergangsservice kan betale sig i større kantiner. Hvis man alene ser på energiforbruget, viser de foreløbige beregninger, at flergangsservice er at foretrække uanset enhedens størrelse. Jeg skulle hilse og sige fra miljøministeren, at han beklager, at miljøstyrelsen endnu ikke er færdig med undersøgelsen. Jeg håber ikke, at det er, fordi energiministeriet er flyttet ind på en etage i miljøstyrelsens hus, at kantineundersøgelsen dér ikke er blevet færdiggjort. Miljøministeren har anmodet miljøstyrelsen om at fremskynde afslutningen af undersøgelsen mest muligt. Vi mener, at først når det er sket, vil det være rigtigt at træffe en beslutning om et egentligt forbud.

Med hensyn til kravet om indførelse af periodisk syn kan jeg sige, at der har været overvejelser på flere forskellige grundlag om at indføre periodisk syn. Regeringen har fundet, at baggrunden for disse overvejelser efterhånden har ændret karakter, sådan at det ikke vil være rigtigt som oprindeligt tænkt at lade færdselssikkerhedskommissionen være

det forum, der danner baggrund for at behandle spørgsmålet. Derfor er det i slutningen af januar i år blevet besluttet at nedsætte et embedsmandsudvalg med repræsentanter for justitsministeriet, energiministeriet, miljøministeriet, finansministeriet og ministeriet for offentlige arbejder, som har fået til opgave at tilvejebringe et beslutningsgrundlag vedrørende indførelse af periodisk syn for alle kategorier af køretøjer. Det er bl. a. nævnt, at udvalget skal overveje alternative muligheder for periodisk syn og mulighederne for ved periodisk syn at opnå energibesparelser og en reduktion af luft- og støjforureningen.

Vi mener på denne baggrund, at en endelig stillingtagen til det forslag, SF fremkommer med her, bør afvente dette udvalgsarbejde. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at regeringen lægger vægt på, at udvalgsarbejdet bliver afsluttet meget hurtigt, og vi forventer, at det vil kunne ske inden for 4-5 måneder fra nu af.

Med hensyn til et nyt bygningsreglement af hensyn til isolering, som SF fremsætter forslag om, skal jeg sige, at det nuværende kun har været gældende i godt et års tid, idet det trådte i kraft 1. februar sidste år. Vi mener, at det vil være rigtigt at lade gå nogle år endnu, indtil der er et grundlag at vurdere på, når vi ser på erfaringerne efter dette nye bygningsreglement, for at se, om vi skal endnu højere op end de krav, der heri er indeholdt. Internationalt set er det faktisk noget af det mest avancerede, der findes, og jeg tror, det vil være rigtigere at koncentrere indsatsen om at komme op på dette niveau fremfor at hæve dette niveau.

Til slut skal jeg sige noget om forslaget om påbud om forberedelse af nybyggeri for installation af solvarmeanlæg. For det første vil det afhænge af solvarmens indplacering i den fremtidige varmforsyningsplanlægning. Det er på nuværende tidspunkt for tidligt at tage stilling til, om der er grundlag for at fastsætte sådanne egentlige krav i byggelovgivningen og i planlægningslovgivningen. Vi er positive over for at anvende solvarmen så meget, som det vil være hensigtsmæssigt set i sammenhæng med de øvrige elementer i det samlede opvarmningssystem, men i den fase, vi befinder os i nu, er der ikke forsvarligt grundlag for at lave et sådant egentligt påbud, som det her foreslås.

[Energiministeren]

Jeg har altså ikke kunnet gå i detaljer, men jeg håber, at jeg med mine bemærkninger her har sagt i hvert fald så meget, at der er baggrund for en fortsat videre drøftelse af tingene i udvalgsarbejdet. Som sagt ligger der ikke i det forhold, at der ikke er et eneste af forslagene, som regeringen kan gå ind for vedtagelse af, nogen afvisning af det, man gerne vil, men rent faktisk er der altså tale om en slags sidekommentar til ting, der allerede er i gang.

Birte Weiss (S):

Alle ansvarlige politikere er bekymrede for energiforsyningen på længere sigt. Frygten for, at vi på et tidspunkt kommer til at mangle strøm, er en faktor i den danske energidebat, som jeg ikke tror man skal undervurdere. Frygten for, at industrien en dag kommer til at sætte maskineriet på et lavere omdrejningstal, er i hvert fald for dele af befolkningen noget, der spiller en meget stor rolle – også ved vurderingerne af, hvilke energikilder vi skal benytte, og hvilke nye vi bør tage i anvendelse.

Uanset hvordan man bedømmer realiteterne i denne frygt, er der grund til at hilse alle seriøse forsøg på at nedsætte strømforbruget eller udvikle supplerende energikilder velkommen.

Vi vil i socialdemokratiet gerne kvittere for SFs energipakke med en understregning af, at selv om de enkelte forslag næppe er realisable lige præcis i den form, hvori de er foreslået, så ser vi med meget stor sympati på intentionerne.

Vi mener også, at flere af forslagene er velegnede til videre overvejelse. Energiministeren har netop været inde på dem hver for sig detaljeret. Ikke mindst mener vi at de er velegnede til debatoplæg baseret på den kendsgerning, at uanset valget af kommende energikilder bliver vi under alle omstændigheder nødt til at skære energiforbruget ned i de kommende år. Energibesparelser er, sådan som vi ser det, et mål i sig selv, ikke blot for samfundsøkonomien, men også ud fra en privatøkonomisk synsvinkel.

Det er også vor opfattelse, at denne holdning her på det seneste for alvor er ved at vinde frem i befolkningen. Ganske vist har vi endnu ikke nået de sparemål, som vi satte os i midten af 1970'erne i forbindelse med ener-

gikrisen, konkretiseret i energiplanen fra 1976. Den seneste tids olieprisstigninger har efter min opfattelse i hvert fald illustreret problemernes alvor for den brede befolkning, sådan at den enkelte nu også tager disse problemer til sig. Vi har f. eks. oplevet en helt overvældende stor interesse for eller et overvældende stort pres på de midler, der sidste år blev sat af til privates investering i alternative varmforsyninger. Allerede nu er de midler, der er afsat for 1980, brugt op, og det viser for os en voksende folkelig forståelse for, at det under alle omstændigheder er nødvendigt at spare på den dyre energi.

Vi finder det i øvrigt rimeligt, at der også i nedskæringsstider gøres forsøg på at skaffe nogle flere penge til at dæmpe det private energiforbrug, bl. a. fordi det på længere sigt er til gavn for samfundsøkonomien.

Det har været ret karakteristisk for de hidtidige forsøg på at dæmpe energiforbruget, at de har bygget på frivillighed – bortset fra den periode, hvor vi havde en akut oliemangel – og om det vil jeg godt sige i hvert fald to ting.

Der er for det første ingen tvivl om, at disse besparelser, som på det sidste af privatøkonomiske grunde er blevet mere og mere oplagte for den enkelte, i fremtiden må suppleres med nogle egentlige krav.

For det andet er jeg derfor glad for, at energiministeren for et øjeblik siden sagde, at man i energiministeriet allerede nu er i gang med arbejdet på alle relevante områder, der er nævnt her. Jeg går ud fra, at dette arbejde vil føre til løbende udspil over for folketinget og udspil over for amter og kommuner. En lang række energibesparende foranstaltninger kræver nemlig egentlig ikke nogen ny lovgivning, men de kræver en ny indstilling.

Jeg tror, det er vigtigt, at det offentlige selv går foran, f. eks. når det gælder bygningsisolering. I øvrigt ser vi med forventning frem til afslutningen – jeg håber, det bliver en hurtig afslutning – af de forundersøgelser, som boligministeren har sat i gang med henblik på at indføre en slags varmesyn, der skal sikre, at alle bygninger er i en forsvarlig varmeøkonomisk stand.

Energiministeren har ret detaljeret kommenteret de enkelte forslag, så det skal jeg afstå fra at gøre, men henvise til det, som netop er blevet sagt.

[Birte Weiss]

Samlet om forslagene kan man imidlertid sige, at tiden er løbet fra en del af dem, al den stund energiministeren er langt inde i planlægningen af initiativer på de pågældende områder. Det vil sige, at socialdemokratiets holdning til forslagene ikke skyldes ue-nighed i hensigten, men reelt skyldes det positive, at forslagene til en vis grad er blevet overflødige i mellemtiden.

SF skal imidlertid efter vores opfattelse ikke have utak for, at man ved genfremsættelse af alle disse forslag giver folketinget en lejlighed til at konstatere, at regeringen og energiministeren er indstillet på at komme med en serie energispareudspil.

I socialdemokratiet er vi overbevist om, at vi vil få en god modtagelse for den slags forslag i befolkningen. Befolkningen skulle nemlig i 1980'erne gerne være en loyal medspiller i kampen for at begrænse energiforbruget. Vi mener, at forudsætningerne for det er langt bedre til stede, end de var i 1970'erne. Dengang regnede man med – eller mange gjorde det i hvert fald – at energikrisen var et nogenlunde forbigående problem. Vi vil i socialdemokratiet i hvert fald godt gøre vores til, at energibevidsthed og energibesparelser bliver en af 1980'ernes folkesager.

Ivar Hansen (V):

Den socialdemokratiske ordfører, fru Birte Weiss, sagde, at alle er bekymrede for energitilførslen, og det er da så sandt, som det er sagt – det kan man have mange gode grunde til at være i forhold til fremtiden – men jeg vil da ikke undlade at sige til fru Birte Weiss, at det, vi kan være mindst lige så bekymrede for i situationen, er, at regeringen viser en sådan grad af vægelsind med hensyn til at træffe beslutninger, der kan gøre energiforsyningsikkerheden bedre i fremtiden.

Jeg vil godt som overskrift eller som hovedbetragtning sige om SFs forslag, at SF tager konsekvensen; dette er jo et oplæg til et lavvækstsamfund. Man kan næsten sige, at det er forslag, som, hvis de blev gennemført, tror jeg, ville føre til tilbagegang i vores samfund, men SF tager konsekvensen. Jeg er for så vidt enig, når fru Birte Weiss siger, at det er et udtryk for et debatoplæg til SFs parti-program – mere end det forhåbentlig er forslag, der realistisk kan vedtages i folketinget.

Jeg lagde mærke til, at energiministeren sagde til lovforslag nr. L 112 om afgift på mineralske olier og olieprodukter, at der var ingen aktuelle planer – eller der var ingen planer foreløbig – om at gennemføre en øget afgift på mineralske olier og olieprodukter. Jeg går ud fra, at vi kan tage det som udtryk for, at regeringen ikke vil komme med råenergiavgifter og andre lignende ting i indeværende samling. Det går jeg ud fra at minis-teren uden videre kan bekræfte. Vi kan ikke acceptere lovforslag nr. L 112 og lovforslag nr. L 113 om afgift af papirmasse og varer heraf.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 45 om differentieret afgift på hårde hvidevarer tror vi, at det er administrativt meget vanskeligt for ikke at sige umuligt at administrere.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 42, forslag til folketingsbeslutning om ændring af registreringsafgiften af motorkøretøjer m. v., er jeg enig med ministeren i, at det afgiftssystem, vi har nu, i store træk er rimeligt, selv om man naturligvis må sige, at der altid er behov for at overveje, hvordan man kan tilrettelægge et afgiftssystem, der for så vidt præmierer biler, motorkøretøjer, som har et energivenligt forbrug eller et sparevenligt forbrug af olie eller benzin.

I beslutningsforslag nr. B 43 om vægtafgift af motorkøretøjer m. v. forestiller SF sig, at vægtafgiften skal nedtrappes med bilernes alder. Jeg går ud fra, at SF har overvejet, at det som regel er sådan, at ældre biler har et højere benzinforbrug. Det er sådan, at i de nye biler, der kommer frem, gør man sig store anstrengelser for at have et lavt energiforbrug, et lavt benzinforbrug. Jeg synes, der er meget inkonsekvent i dette forslag.

Beslutningsforslag nr. B 41, hvor der foreslås stillet et beløb på 3 mia kr. til rådighed for en lang række energispareforanstaltninger, produktudvikling osv., er naturligvis økonomisk urealistisk, og jeg er tilfreds med, at energiministeren har sagt, at der allerede er en lang række aktiviteter i gang på det område.

Beslutningsforslag nr. B 48 og B 49 drejer sig om deklaration af forskellige elartikler. Her er jeg også helt tilfreds med ministerens bemærkninger om, at der er et EF-direktiv undervejs. SF kan selvfølgelig ikke lide, at det er et EF-anliggende – og helt naturligt må være et EF-anliggende, altså et internati-

[Ivar Hansen]

onalt anliggende – men jeg synes, det er helt naturligt og rimeligt, at vi får ensartede internationale regler på dette felt, og jeg er tilfreds med at høre, at de i høj grad er undervejs.

Forslaget til folketingsbeslutning om bevaring af gasforsyning vil klart gribe ind i de lokale myndigheders og forsyningselskabers dispositionsmulighed. Jeg kan være helt enig i det, ministeren allerede har sagt om, at det hverken er rimeligt eller naturligt at gribe ind over for den dispositionsfrihed.

Der er et forslag, der hedder forslag til folketingsbeslutning om installation af varmemålere i alle boliger. Det er vi også meget tvivlende over for. I hvert fald kan det være meget rimeligt at undersøge de administrative konsekvenser. Vi tror, de vil være meget voldsomme.

Forslaget til folketingsbeslutning om peridiske syn af motorkøretøjer m. v. har været drøftet flere gange i folketinget. Det har også været til behandling i færdselssikkerhedskommissionen, hvor det for flere år siden var oppe til debat, og hvor meningene i øvrigt var stærkt delte. Nu kan jeg forstå på ministeren, at et tværdepartementalt udvalg skal undersøge én gang til, hvordan man kan tilrettelægge et sådant obligatorisk syn. Det har vi nu kun for vare- og lastkøretøjer. Vores principielle synspunkt er, at vi er meget tvivlende over for, hvorvidt det kan føre til energibesparelser. Hvordan forestiller man sig dog det skal fungere, at en række autoværksteder skal have autorisation til at udføre en funktion af denne art? Det, der skal ske i første omgang, er i hvert fald en kolossal administrativ byrde. Det vil naturligvis føre med sig ansættelse af en masse mennesker osv., byggeri af synshaller osv., og det giver i hvert fald i første omgang et stærkt øget energiforbrug. Vi tror ikke på det.

Der er også fremsat et forslag om, at man skal holde op med at bruge engangsservice [sø-vis] i statens og amternes og kommunernes virksomheder og institutioner. Ministeren oplyste, at miljøstyrelsen er i gang med at undersøge, hvorvidt det er rimeligt at gribe ind her, og vi må så afvente, hvad miljøstyrelsen kommer frem til. Men også her tvivler vi meget stærkt på, at der en egentlig energibesparelse i en sådan sag. Tværtimod. Den anden side af sagen er opbygning af et mægtigt organ med vaskemaskiner i en uen-

delighed – og selvfølgelig også ansættelse af betydelig mere personale, det er der såmænd ingen tvivl om. Jeg synes, det går igennem forslagene, at SF slet ikke har tænkt på den anden side af sagen.

Det forslag får mig i øvrigt til at tænke på, at her er vi i virkeligheden ved et område, hvor man skulle kigge lidt på det såkaldte gratisprincip. Der er en lang række kantinevirksomheder i den offentlige sektor, hvor man måske burde hæve priserne noget på de ydelser, man her giver de ansatte.

I forbindelse med beslutningsforslag nr. B 50 om iværksættelse af nyt bygningsreglement skal man være opmærksom på, at bygningsreglementet af 1977 blev skærpet væsentligt, bl. a. med henblik på isoleringskrav, i forhold til bygningsreglementet fra 1972. Det må vi se på, inden vi eventuelt går ind i noget nyt.

Det samme gælder i og for sig vores holdning til beslutningsforslag nr. B 51, forslaget om påbud om forberedelse af nybyggeri for installation af solvarmeanlæg. Vi er teknisk set slet ikke tilstrækkelig langt fremme til at kunne gå ind i noget sådant.

Vores hovedbetragtning over for SFs forslag er, at det er påbud, det er forbud, og det er dirigering i én uendelighed. Det går stærkt igennem forslagene. Vi er temmelig overbevist om, at hvis det gennemføres, som der her er lagt op til – hvad det naturligvis ikke bliver – så fører det til, hvad jeg sagde fra begyndelsen, et samfund i stagnation og tilbagegang. SF siger, at det er en helhed – det har ministeren og socialdemokratiets ordfører også givet udtryk for. Hvis det er en helhed, savner man i og for sig kun ét element i den holdning, der ligger bag SFs forslag, og det er noget i retning af et forslag til folketingsbeslutning om øget anvendelse af stearinlys. Så har man prikken over i'et i denne helhed.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det, som jeg måske kan beklage mest, er, at energiministeren og den socialdemokratiske ordfører, om end man ikke i øjeblikket kan sige ja til enkeltforslagene, mener, at man her stimulerer en fornuftig udvikling på området; og at man nu skal gøre en indsats på en række af disse felter. Man taler om en overlappning i forhold til det, som ministeren

[Annelise Gottfredsen]

tænker sig, og man er generelt meget venlig over for de intentioner, der ligger bag disse oplæg. Der er ingen tvivl om, siger den socialdemokratiske ordfører, at besparelserne må suppleres med egentlige krav, og der er sympati for intentionerne.

Jeg må sige, at det er også en ændring – efter den tidligere beslutning, som ministeren sagde ikke var nogen ændring i energiplanerne. Det er en ændring, at man så helhjertet kommer disse intentioner i møde.

Man står faktisk her med en såkaldt alternativ energiplan, som er en forudsætning for, at man kan undvære kernekraften. Vi får nu for tredje gang fremsat disse forslag for folketinget. De går i det store og hele ud på at nedbringe forbruget af el – og dermed af kul og uran – og fremme brugen af vedvarende energikilder.

Vi har naturligvis ikke noget imod, at man sparer energi i den forstand, at man afstår fra energifråds – hvad det er, kan man så diskutere – og vedvarende energikilder ser vi naturligvis ligeledes gerne forsket i. Vi vil også medvirke til, at de engang i fremtiden kan blive rentable. Det er de imidlertid ikke i dag, men de kan naturligvis blive det ved afgifter på anden form for energi og ved restriktioner og reguleringer helt ud i – ja, undskyld, hr. minister – regulering af vore køkkener, hvordan taget skal se ud på vore huse, og hvordan vore rum skal indrettes.

Vi vil ikke gennem økonomisk ufordelagtige forholdsregler, der kun kan opnås gennem en stærk statsstyring, medvirke til at opfylde SFs principønsker om et ændret samfund, hvor det frie forbrugsvalg er sat ud af kraft.

Jeg kan i det store og hele tilslutte mig tidligere ordføreres gennemgang af de forskellige forslag. Jeg skal blot gøre nogle få bemærkninger om enkelte af forslagene.

Forslaget om afgifter på mineraliske olier og olieprodukter betyder en øget udgift for erhvervslivet med nedgang for beskæftigelsen, og det finder vi i den givne situation naturligvis ikke kan godtages.

Forslaget om papirgenbrug kan vi heller ikke godtage. Der foreligger undersøgelser, og det er ingenlunde påvist, at der foreligger egentlige besparelser på dette område. Vi må afvente yderligere undersøgelser.

I forslagene om bygningsreguleringer er det stadig solvarmen og den vedvarende energi, der spøger. Det er ingenlunde påvist,

at solvarmen er økonomisk fordelagtig, og det kan naturligvis ikke godtages, at vi ved at pålægge befolkningen udgifter fremmer en installation i områder, hvor man måske planlægger anden form for energi. Vi mener heller ikke, at man skal gribe ind over for den enkelte husejers ønsker, når det drejer sig om at tegne og indrette sit hus, som han har lyst til. I særdeleshed ikke, da solvarme endnu ikke er rentabelt – ud over en smule varmt brugsvand om sommeren, som et tidligere SF-medlem har udtalt det.

Om det nye bygningsreglement må vi også sige, at det er et spørgsmål om kroner og øre, et spørgsmål om økonomi. Det er meget muligt, at der ved udvikling af kraftvarme i mange områder bliver produceret så meget varme, at der må være en grænse for, i hvor høj grad ældre bygninger bør isoleres. Det er et forhold, som man ikke har tilstrækkeligt belyst og underbygget endnu, og jeg ville finde det udmærket, om vi kunne få en diskussion netop om dette spørgsmål frem i udvalget.

Jeg vil slutte med at sige som tidligere ordførere, at vi ikke kan gribe ind i det kommunale selvstyre og gennemføre forbud mod at nedlægge gasværker, hvor man ønsker at gøre dette.

Forslaget om forbud mod anvendelse af engangsservice [sø-vis] i statens og amternes og kommunernes virksomheder ser jeg heller ikke belyst grundigt nok til, at vi kan gå ind for dette forslag.

Vi kan naturligvis heller ikke godtage forslaget om forbud mod visse elapparater. Det er et gennemgående træk, at man ønsker at lægge elforbruget for had, skønt det er påvist mange gange, at det på mange områder netop er den rimeligste og den mest økonomiske måde at forsyne sig med energi på. Det venter jeg også at vi kan få grundigt belyst gennem udvalgsarbejdet. Sammenhængen mellem kraftvarme og elproduktion er stadig flydende, og jeg tror, det vil være meget rart, om vi får en grundig gennemgang af det.

Jeg vil slutte med at sige, at vi naturligvis ikke kan medvirke til at gennemføre SFs principprogram. Jeg vil blot citere fra bemærkningerne til lovforslag nr. L 112, hvor man siger:

»Socialistisk folkeparti ønsker en styret udvikling af energiforbruget samtidig med, at det ønskes sikret, at etableringen af alternati-

[Annelise Gottfredsen]

ve energikilder alene sker i befolkningens og dermed samfundets interesse.«

Samfundet er altså dette, som vi nu ser tone frem, og som jeg må beklage at ministeren og den socialdemokratiske ordfører var generelt venligt indstillet over for.

Maisted (FP):

Debatten her er ret kedelig. Det er der ikke noget at sige til. Nu er det tredje gang, vi ser SFs forslag, uden at der i og for sig er sket noget under udvalgsarbejdet. Vi må da håbe på, at der sker noget denne gang, sådan at vi, når vi nu får forslagene fremsat for fjerde gang i næste samling, kender lidt mere til konsekvenserne af forslagene.

Det er rigtigt, at det er deprimerende at høre, at socialdemokratiet taler om, at det er skam da helt gode forslag, disse forslag med påbud og socialisering, og hvad de ellers kan finde på, men det er vi efterhånden vant til.

Når fru Birte Weiss siger, at alle ansvarlige politikere frygter mangelen på strøm og frygter dansk industris skæbne med hensyn til energiforsyning, er det jo den mest hykleriske tale, man overhovedet kan være udsat for. Er der noget, de ikke frygter, er det de to ting. Lidt længere nede i sin tale siger fru Birte Weiss, at hun ønsker at skære ned på energiforbruget. Så har hun da bestemt også grund til at tro, at der ikke kommer strøm ud af kontakterne, og at dansk industri går ned og hjem.

Det er den sædvanlige palaver, vi hører. Hver gang SF fremsætter disse forslag, står socialdemokraterne op og taler om de gode hensigter; de har skam forståelse og sympati for tingene. Hvad er så realiteten i deres tale? Det er, at vi i sommer gennemførte afgifter for 4,6 mia kr. Hvis socialdemokratiet turde gennemføre noget, der lignede dette her, fik vi yderligere afgifter af en størrelsesorden på 5 mia kr.

Der er ikke tale om, at det er nødvendigt at lave påbud eller tvang over for den danske befolkning. Det er gået op for folk, at olien er blevet dyr, det er gået op for dem, at det kan betale sig at isolere deres boliger, og de vil hellere end gerne gøre det. De mangler bare én væsentlig ting, nemlig midlerne til at gennemføre det. Hvad ligner det så at komme og lave tvangsforanstaltninger, så folk, som i forvejen ikke har råd til at foretage

det, de gerne vil, skulle være tvunget til det? Jeg kan ikke se logikken i det.

Jeg synes, denne debat ville være meget mere rigtig, hvis SF sagde: ja men kære socialdemokrater, hvad er det, I reelt foretager jer? I laver en centraliseret styring af energiforsyningen. Det vil sige: først har kommunerne lavet en form for planlægning, så har befolkningen deltaget i en offentlig debat om, hvordan deres samfund skulle se ud, så ændrede amterne denne planlægning, og så ændrer centralplanlægningen det hele til sidst. Og til slut kommer energiministeren med en varmforsyningsplan, der skal fortælle folk, hvilken type energi de skal bruge. Det vil sige, at samtlige planer på det område er spild af arbejde og spild af tid. Befolkningen har været rent og skært til grin.

Da kunne det være rart, når vi nu har denne stak forslag, om SF kunne mande sig op til at spørge socialdemokratiet: ja men hvor skal vi anvende den alternative energi? Hvor vil socialdemokratiet tillade, at man bruger solfangere, og at man bruger vindmøller f. eks.? Det kunne være betydelig mere interessant end at diskutere nogle ligegyldige forslag, hvis skæbne vi kender på forhånd. Det er selvfølgelig fuldstændig tåbeligt, hvad man har gjort her i sidste omgang. Man har givet befolkningen 100 mill. kr. til støtte til alternativ energi, og bagefter kommer man og fortæller dem: ja men I må overhovedet ikke bruge vindmøllerne, I må overhovedet ikke bruge solfangerne, for I skal tvangsmæssigt være tilsluttet fjernvarmeanlæg og naturgas. Samtidig opererer man med en høj tilslutningsafgift, der umuliggør anvendelse af de andre alternative energiformer. Se, det ville være interessant at få afklaret, men jeg tvivler meget på, at selv SF er i stand til at få noget, der ligner et svar fra socialdemokratiet.

Fremskridtspartiet er ikke noget socialistisk parti, og vi tror vitterlig, at befolkningen er i stand til at tænke selvstændigt og udnytte de ressourcer, de midler, som socialdemokrater og SFere tillader der bliver tilbage i pungen, så de kan isolere deres huse og deres boliger. De skal nok sørge for en fornuftig opvarmning, hvis de får muligheden for det.

Margrete Auken (SF):

[Margrete Auken]

For man ved snart ikke hvilken gang er regeringen i sving med at udarbejde spareplaner til landets eller i hvert fald det betrængte erhvervslivs frelse. Ingen tror rigtig på, at det hjælper noget, heller ikke de, der er i gang, men da man ikke ved, hvad man ellers skal finde på, gør man dette for dog at gøre noget.

Og så overgår man hinanden i at råbe det højeste tal på de offentlige besparelser, som var det en auktion. Offentlige besparelser er ikke i sig selv et onde, visse problemer kan de ganske givet også løse. Men de er heller ikke i sig selv et gode, og beskæftigelsesproblemerne løser de slet ikke, tværtimod, medens det andet store problem, skævheden på betalingsbalancen, kun har ringe forbindelse med de offentlige udgifter.

At der i tæt sammenhæng med den økonomiske krise også er energi- og miljøkrise under opsejling, søger man at glemme. Nu skal der først gøres noget ved økonomien, siges der. Som om det var muligt at skille tingene ad på den måde – endsige klogt. Immervæk udgør importen af energi en af de helt tunge poster på underskuddet. 20 mia kr. bliver det til eller – for at oversætte det lidt illustrativt – 10 Farøbroer.

Alligevel slår fantasien tilsyneladende ikke til til andet end denne løben i ring som en anden Peter Plys, der finder spor i sneen og tror, de fører nye steder hen, medens det i virkeligheden bare er hans egne spor, som han finder igen og igen. Uden for dette hus er man knap så fantasiløs. Tværtimod blomstrer det med ideer til, hvad der kan gøres, og de er ikke lige umulige alle sammen. Snarere tværtimod. Det siger sig selv, at man ikke kan fremsætte de mest radikale og vidtrækkende herinde, det kræver nemlig, at man piller ved det eneste hellige, der er tilbage i dette land, privatejendomsretten til kapital og produktionsmidler.

SF er ikke i tvivl om, at det er den slags forslag, der skal til, hvis lemmingeløbet mod afgrunden, som nationalbankdirektøren så malende beskriver, skal vendes i en retning, der ikke bliver autoritær og undertrykkende. Men vi skal i denne omgang spare folketinget for forslag, der stiller sådanne større krav til mod og nytænkning, og i stedet opfordre til, at man i al forsigtighed giver sig til at overveje de 17 forslag, vi her lægger frem.

De har det fælles præg, at de alle er blevet til ud fra den forudsætning, at det på én gang er muligt at spare valuta, begrænse og omlægge energiforbruget, gerne gavne og i hvert fald ikke skade beskæftigelsen og så være noget mere fremsynet end de perspektivløse kriseforslag, man ellers belemrer folk med, uden som sagt at være så vidtrækkende, at de piller synderlig ved gældende magt- og ejendomsforhold. Eller sagt anderledes: de er alle udtryk for almindelig dansk snusfornuft, og det er immervæk ikke det dårligste, der findes.

Det meste af vores energipakke er en genfremsættelse fra i fjor. Den gang mødte forslagene – det må retfærdigvis siges – ikke kun afvisning. Især mærkede vi os, at regeringen var meget åben, selv om det unægtelig blev ved det velvillige. Vi har begrundet håb om, at det går bedre denne gang. Alvoren i energikrisen er trods alt gået op for mange. Der sættes en del penge af til isolering osv., skønt langt fra nok. De fleste partier taler meget om energibesparelse, når de er ude, og regeringen har ikke mindst med sin beslutning om at udskyde a-kraften samtidig markeret vilje til at gå mere aktivt ind i energibesparelser og forskning i vedvarende energi, selv om vi nok kunne ønske os større entydighed i valget af vedvarende energi. Det er meget kostbart for os alle sammen, at regeringen stadig vil ride to heste. Her var et godt sted for en sparerunde.

Men positiv er udviklingen da også. Ministerens tale her i dag har vi grund til at glæde os over, selv om man igen mærker tvetydigheden i energipolitikken, som giver denne underlige valenhed og skepsis over for de ideer, der ikke i forvejen er på bordet hos regeringen.

Til de enkelte forslag vil jeg kun knytte et par bemærkninger. Det er tre store forbrugsområder, vi sætter ind over for: biler og benzin, boligopvarmning og husholdningsmaskinernes elforbrug.

Der er tre forslag om bilerne, ét, der tager sigte på at begrænse benzinforbruget, og to, der har til formål i stedet for at drille dem, der ønsker at bevare deres biler længe, så at komme dem i møde, naturligvis uden at det skal ske på bekostning af sikkerheden.

En af de helt tunge poster på energibudgettet er boligopvarmningen. Derfor må der især gøres noget her. 7 forslag, beslutnings-

[Margrete Auken]

forslagene nr. B 45, 46, 47, 50, 51, 52 og 53, handler dels om at få folk til at spare energi, dels om at tilskynde til brugen af vedvarende energikilder, dels om at sikre, at fremtidigt byggeri kan opvarmes med anvendelse af vedvarende energi.

Det tredje vigtige punkt er elforbruget i husholdningsmaskinerne. Da vi i fjor fremsatte vore forslag, havde vi kendskab til Jørgen S. Nørregaards rapport om, hvordan man kunne nedsætte elforbruget her. Det var netop på baggrund af denne rapport, vores forslag blev udarbejdet, men rapporten udkom først senere – og dermed også den store debat. Nu har den været der. Folk er opmærksomme på de muligheder for besparelser, der ligger her, og jeg er overbevist om, at det vil møde megen glæde rundt omkring, hvis et arbejde som Nørregaards følges op af lovgivning. Så kan man dog se, at det nytter noget at tænke sig om og at snakke om tingene i befolkningen. Disse ord gælder husholdningsmaskinerne, men det gælder også de øvrige forslag, og med dem vil jeg gerne anbefale vores forslag til konstruktiv udvalgsbehandling og vedtagelse og kun til allersidst knytte to små bemærkninger til det, der har været sagt her.

Det, vi har stillet forslag om fra SF, er afskaffelse af brugen af engangsservice. Jeg har tænkt meget over, hvad engangsservice [sø-vis] er, men har ikke kunnet komme til nogle forklaringer, som jeg har lyst til at lufte fra denne talerstol.

Det andet, jeg vil sige, er, at hr. Ivar Hansen havde en idé om, at vi var standset lige før tvungen brug af stearinlys. Det er ikke rigtigt. Det, vi standsede lige før, var tvungen brug af lange underbukser. Det kunne give os anledning til megen morsom kontrol. Vi undlod dog.

Lone Dybkjær (RV):

Energiministeren og jeg har lige foretaget en temperaturkontrol. Nede i den bageste ende af lokalet er der stadig 22½ grad, men heroppe er der 21½ grad. Om det skyldes energiministeren, eller at det er tættere ved vinduerne, er jeg ikke klar over.

I øvrigt vil jeg sige med tilknytning til fru Margrete Aukens bemærkninger om engangsservice, at netop for ikke at mikse ordene vil

jeg slet ikke komme ind på det. Det kan jeg lige så godt sige fra en start.

Det er interessant at høre venstres og de konservatives energipolitiske ordførere, fordi de er så forfærdelig afvisende. De siger en hel masse om, hvad socialistisk folkeparti vil, uden tilsvarende at sige noget om, hvad det egentlig er for forslag, de selv forestiller sig. Meget af deres afvisning går jo på tro. Hr. Ivar Hansen tror ikke på, at man vinder noget ved f. eks. at anvende andre former for – kantinevarer, vil jeg vælge at kalde det, men mener bare, at det vil føre til en øget administration. Det interessante er sådan set ikke troen, men det er den viden, man eventuelt kunne have om de ting, og de slutninger, man kan drage på basis af den viden.

Stearinlysene skal jeg lade være at komme ind på, lidt på linje med, at jeg heller ikke vil sige noget om engangsservice eller [sø-vis]

Fru Annelise Gotfredsen siger, at SF vil hindre det frie forbrugsvalg. Ja men sandheden er, at vi ikke har noget frit forbrugsvalg inden for energiområdet. Det er en illusion at mene, at vi har det. Naturgassen er et udmærket eksempel på, at der ikke længere er et frit forbrugsvalg her i Danmark på energiområdet. Det synes jeg lige så godt man kan acceptere. Så kan man mere sagligt diskutere: hvad er det så for et forbrug af energikilder, vi ønsker?

Jeg synes, det er udmærket, at SF har fremsat alle disse forslag. Der er kun én ting, jeg måske er lidt betænkelig ved. Ved at fremsætte dem på denne samlede måde, hvad jeg godt kan se en vis udadvendt effekt i, er jeg lidt bange for at man forhindrer den mere dybtgående behandling af forslagene. Under de omstændigheder bliver det i hvert fald ikke muligt heroppefra at foretage en mere dybtgående gennemgang, men det må man så leve med. Det har man formentlig også selv ønsket, når man har valgt denne form.

Selv om fru Margrete Auken meget godt fremhævede de tre hovedområder, man havde grebet ind på, er der trods alt lidt vel meget sammenblanding af forskellige ting, hvad der efter min opfattelse godt kan vanskeliggøre et ordentligt udvalgsarbejde. Men o.k., vi vil forsøge under alle omstændigheder.

Inden jeg går over til at sige nogle ganske få ting om de enkelte forslag, vil jeg prøve at tage et par ting frem, som jeg synes SF ikke

[Lone Dybkjær]

har med, og som jeg nok synes det er nødvendigt at få med ind i energidebatten som helhed, når man netop vil drøfte en lang række foranstaltninger.

Det er for det første oplysningsarbejdet. Jeg synes, vi i dag totalt mangler oplysningsarbejde over for befolkningen. Hvad er det egentlig, man selv kan gøre? Jeg ved godt, at der er en masse tilskudsordninger, fradragsordninger og al den slags, men jeg tror faktisk, det er meget vanskeligt for den enkelte forbruger i realiteten at finde ud af: hvad kan jeg gøre for at nedsætte mit eget energiforbrug? Om det ligefrem skal være en husomdelt pjece eller noget af den art, man skal ind på, ved jeg ikke, men jeg synes nok, man skal overveje, om vi ikke kan gøre disse ting på en lidt mere fornuftig måde, end vi gør i dag, sådan at det lidt bredere kommer befolkningen til gode. Jeg er bange for, at det som sædvanlig bare bliver de mest aktive og måske dem, der ikke har så meget behov for det, der vil formå at udnytte de forskellige fradrags- og tilskudsordninger, som vi har.

Det andet hovedsynspunkt, som jeg synes man mangler, er, at det, der generelt er brug for, er en grad af langsigtethed i energipolitikken, som vi ikke har i dag. Med det mener jeg, at det kan ikke nytte noget, vi fortsætter med at have mere eller mindre 1-årige foranstaltninger, for det gør folk meget usikre på, hvornår de skal gribe til, hvis de endelig kan finde ud af at benytte sig af den ene eller den anden form for tilskud. Derfor tror jeg, vi er nødt til at have en meget langsigtet plan for, hvad vi gør på energiområdet. Jeg tror, de 2-årige beskæftigelsesplaner eller noget i den retning, vi hidtil har opereret med, ikke er gode nok. Det gælder både tilskudsordningerne og, sådan som vi talte om forleden dag, naturligvis også forsknings- og udviklingsarbejdet.

Det tredje, som jeg synes man savner her, er, at det kunne være nyttigt at finde frem til: hvad kan vi i øvrigt på nuværende tidspunkt gøre gratis? Det er f. eks. helt givet, at vi kan gøre en hel del gratis, når det drejer sig om elsektoren. Med det mener jeg, at man kan prøve på at reducere spidsbelastningstidspunkterne, prøve på at etablere et meget jævner forbrug over hele døgnet. Det gør måske, at f. eks. nogle af SFs forslag om hvidevarer ikke bliver så relevante, som de måske kan tage sig ud på papiret. Det er

egentlig, hvad jeg vil kalde en slags gratis omlægning, og det vil i øvrigt måske også reducere en hel del af vores diskussion om Amagerværket og andre elværker, som man ønsker etableret her eller dér.

Generelt kan jeg sige om det radikale venstres holdning til de ting, vi ønsker at gennemføre på energiområdet, at vi hellere ser, at man har incitament, end at man har forbud, restriktioner etc. Det er ikke noget, jeg siger specielt i relation til SFs forslag, selv om der er en hel del om forbud i SFs forslag, det er en generel holdning. Kan vi finde incitament fremfor forbud og påbud, ønsker vi det, men vi er enige med SF om, at der skal ske besparelser.

Jeg skal prøve at sige nogle få ting om de tre områder, som SF har koncentreret sig om – nej, fire kan man næsten sige. Der er det generelle forslag om energiafgiften, og så er der de tre hovedområder.

Jeg synes, man skal diskutere, om det er en rimelig form for energiafgift, vi har i dag. Vi har jo en lang række afgifter allerede, men spørgsmålet er, om disse afgifter i realiteten virker efter den overordnede målsætning, som vi har. Vi er ikke enige med SF i, at man skal vælte mere over på produktionen, end man gør i dag, men det er naturligvis en forskellig politisk opfattelse. Vi tror, at hvad vi overhovedet kan gøre for at fremme erhvervslivets muligheder og beskæftigelsen i erhvervslivet, bør gøres, og vi mener, at en energiafgift kan risikere at virke i modsat retning, selv om jeg selvfølgelig godt kender nogle af beskæftigelsesbetragtningerne i sammenhæng med energiafgifter.

Med hensyn til bilafgifter og registreringsafgifter er der klart ting i SFs forslag, som vi er imod, men jeg er glad for at høre, at der nu er nedsat et embedsmandsudvalg, der vil prøve at kigge på spørgsmålet om periodiske syn, som jeg synes vi er nødt til at tage op på en lidt mere alvorlig og gennearbejdet måde, end vi har gjort hidtil. Jeg håber, at dette embedsmandsudvalg, som er sammensat udelukkende, så vidt jeg kunne se, af folk fra den offentlige administration, hvis det kommer frem med noget om periodiske syn, også vil stille forslag om, at det ikke skal ligge i statslig regie. Jeg synes, det er ganske afgørende, at vi får det ud, ikke blot af lokale hensyn. Jeg kan slet ikke se nogen fordele ved, at det skal ligge i statslig regie.

[Lone Dybkjær]

I forbindelse med boligerne sagde energiministeren, at med hensyn til tilslutningsafgifter var det nødvendigt, at leverandørens udgifter så nogenlunde var dækket. Er det nu så sikkert, at det er rigtigt? Det er vitterlig sådan, at det er svært for den enkelte forbruger at få et incitament til rent faktisk at nedsætte sit forbrug, når man oplever, at udgiften faktisk pr. kWh bliver større på grund af en fast tilslutningsafgift. Jeg vil godt sætte spørgsmålstegn ved, om den filosofi faktisk skal fastholdes i fremtiden.

Med hensyn til bygningsreglementer kan jeg være enig i det, energiministeren sagde. Det, vi har, skal vi vurdere yderligere. Men jeg vil godt spørge: hvad med det offentlige energiforbrug og navnlig volumenforbrug? Prøv at kaste et blik på indgangen i Nationalbanken og se, hvordan der er sløset med kubikmeterne, og spørg, hvor meget der egentlig anvendes af varme på den konto. Jeg tror nok, vi kommer til at prøve at kigge på, om vi ikke kan gøre det en smule mere rationelt, end vi gør i dag. At der herinde er højt til loftet, det er vel ikke så underligt, det er en gammel bygning – det er måske også ligefrem nødvendigt, for at vi kan holde ud at være her – men jeg er ikke helt sikker på, at det faktisk var så nødvendigt i Nationalbanken og i øvrigt i de nye bygninger, der laves.

På hele boligområdet blive man nødt til at sige, at det ikke alene er de nye bygninger, der skal påkalde sig interessen, det drejer sig også i høj grad om: hvad gør vi ved den eksisterende boligmasse? Det er jo den, der virkelig tæller i denne sammenhæng. Hvad kan vi gøre for at skabe incitamenter for, at der bliver isoleret, og for, at man sparer så meget som muligt?

Det er muligt, det er nødvendigt at sætte varmemålere op i hver lejlighed. Jeg føler mig ikke overbevist om, at det er den eneste vej frem; det synes jeg man bliver nødt til at afveje nøjere.

Om forbrugsvarer skal jeg lade være at sige andet end det, jeg har bemærket undervejs.

Bollmann (CD):

Hele denne energipakke, og den er omfattende, har jeg opfattet som udtryk for en del af SFs energipolitik, og det er en politik, der

i vid udstrækning er det stik modsatte af, hvad CD vil. Det hørte vi også under energidebatten for nylig. Den er udtryk for begrænsninger, for styring og indblanding af et omfang, som vi vel sjældent har set magen til, og den er efter vores opfattelse udtryk for ønsket om et nulvækstsamfund, som under ingen omstændigheder kan hjælpe landet ud af de nuværende økonomiske problemer.

SF har heller ikke været kræsne i valget af former for indgreb. Det går fra periodiske syn af biler til forbud mod anvendelse af plastkrus. Der er ved udarbejdelsen, det må erkendes, udvist en udstrakt grad af fantasi, men jeg tvivler stærkt på, at det er fantasi, vi har brug for, i hvert fald ikke hvis den går i retning af det, der er holdningen bag ved SFs pakke.

Vel, der kan være enkeltheder, som vi fra CD vil kunne støtte, blot ikke i denne forbindelse. De ting, vi kunne have sympati for, f. eks. omkring nedsættelse af registreringsafgiften på biler, mener jeg bør behandles særskilt eller i hvert fald sammen med bilbeskatningen som sådan. I øvrigt mener vi, der bør være en generel nedsættelse og ikke blot en overflytning fra mindre til lidt større biler.

I denne forbindelse vil jeg egentlig gerne spørge, hvad regeringen har tænkt sig at gøre ved denne registreringsafgift. Jeg kan oplyse, at efter de seneste tal har der været en nedgang i provenuet på 150 mill. kr. fra oktober kvartal 1978 til oktober kvartal 1979. Det svarer til 15 pct. Det svarer også til 600 mill. kr. årligt. Hvor vil regeringen egentlig hente dem? Nu er jeg ganske klar over, det ikke er energiministerens ressort, men som medlem af regeringen må han vel føle et vist ansvar, når der skal skaffes over ½ mia kr. i kassen.

Jeg kan da også godt sige, at der er visse dele af SFs forslag om ændring af vægtafgift, som vi kunne have sympati for, men stadig væk må det løses i forbindelse med vurderingen af hele bilbeskatningen, og det kan i hvert fald ikke være afhængigt af, om der samtidig indføres et forbud mod plastkrus eller forbedring af mulighederne for installation af solvarmere eller solfangere eller nye mærkesedler på kaffemaskiner.

Vi tager kraftigt afstand fra en råenergi-afgift, som vi gjorde det i 1976–77, og vi tror overhovedet ikke på en papirafgift, som vi slap af med i 1970.

[Bollmann]

Om beslutningsforslag nr. B 44 om periodiske syn af motorkøretøjer skal jeg sige, at så længe kapaciteten på synsområdet ikke er større, er forslaget nok temmelig urealistisk. Jeg skal ikke komme meget ind på de øvrige forslag, men blot gentage, at vi tror ikke ret meget på alle de metoder, der her anvises.

Vi er ganske enige i, at Danmark bør være mere uafhængig af olien, og i, at der bør gennemføres energibesparende foranstaltninger; vi har stemt for en række af disse foranstaltninger flere gange. Men vi ønsker ikke tvang, vi ønsker, at det skal ske ad frivillighedens vej.

Vi ved også, at vi kun bliver virkelig uafhængige af olien ved at træffe en positiv beslutning om a-kraft nu og ikke, som regeringen desværre i større og større udstrækning åbenbart gør, ligger under for SFs synspunkter. Når det kommer til stykket, er det jo i virkeligheden regeringens knæfald for disse synspunkter, der er årsagen til, at vi nu virkelig får energiproblemer.

Waldorff (VS):

Jeg synes altid selv, at det virker sådan lidt fjollet, at man stiller sig herop og udleder ris og ros til hinanden, men det er jo ikke desto mindre det, det handler om. Derfor vil jeg godt starte med at sige, at SF og VS jo er meget enige om energipolitik og i virkeligheden også er mere enige, end det kommer frem i disse diskussioner om konkrete ting. Jeg vil da godt sige til fru Annelise Gotfredsen, som troede, at dette handlede om principprogrammer: det gør det ikke. De ting, som ligesom ligger bag disse konkrete forslag, er slet ikke med her. Men jeg vil godt sige, at netop i de principper eller strategiske opfattelser, som ligger bag ved energipolitik, er vi også meget enige med SF, når vi diskuterer, hvilket samfund vi ønsker at arbejde henimod, og hvilken betydning energiforsyningen netop har for at sikre et samfund, hvor det er den lokale kontrol og mulighederne for udvikling af en arbejdermagt, som styrer samfundets udvikling, i modsætning til de forskellige centralistiske samfundsmønstre, som på trods af alt det pladder om et frit forbrugsvalg ligger bag de borgerlige partiers energipolitik, men såmænd da også bag adskillige andre partiers, i væsentlig udstrækning sandelig også bag socialdemokratiets.

Om selve forslagene bliver det jo i nogen grad gentagelser, fordi vi har kommenteret det meste før. Men det, som handler om at indføre energiafgifter, er vi klart uenige med SF i. Vi mener stadig væk, at det, når man kommer drønende med sin råolieafgift, er at føje spot til skade, nemlig at påføre folk øgede udgifter til energien, som de i forvejen har rigelig svært ved at klare, fordi energipriserne stiger. Det er selvfølgelig også en pointe, at det formål, som man ønsker at forfølge med afgifter både på råolier og på papirmasse, kan man faktisk opnå på anden vis.

En meget stor del af finansieringen kan opnås gennem påbudsordninger, hvor det ikke behøver at være staten, der kommer drønende med sine milliarder og sætter det hele i værk, men ved at satse på en forbrugsomlægning, som befolkningen under alle omstændigheder vil blive tvunget til, eftersom energiudgifterne sluger mere og mere på et budget. Det drejer sig om, hvordan vi vælger at den forbrugsomlægning skal foregå. Skal den foregå bevidstløst ved, at man simpelt hen får udhulet reallønnen på grund af energiafgifter og især de stigende energipriser, eller skal vi styre en forbrugsomlægning sådan, at det betyder en udbygning af et alternativ, nemlig vedvarende energi? Men dér er vi altså uenige med SF både med hensyn til at føle sig forpligtet til at skulle finansiere hele dette foretagende og også med hensyn til opfattelsen af, at man ligesom skal styre det gennem afgiftspolitik.

Om hvad man skal bruge pengene til, er der også nogle uenigheder. Jeg kan for det første sige, at vi selvfølgelig mener, det er yderst fornuftigt at bruge nogle penge på kommunale projekter til bl. a. genbrug. Man kan også forestille sig en lang række kommunale projekter på energiområdet, som man måtte give tilskud til fra statens side, ligesom det er nødvendigt med en hel masse tilskud til forskellige former for forskning. Men over for de tilskud, som man forestiller sig bl. a. til isolering og til private virksomheders udvikling af solvarmeprojekter og andet, selv om der er tale om ting, som i sig selv er rentable, må man selvfølgelig tage et forbehold på nuværende tidspunkt, indtil vi ved, hvor langt udviklet solvarmen er. Men det, der er det vigtige, er, om man satser på at skabe et marked, som helt klart vil gøre det rentabelt at lave disse ting, og at man i stedet for til-

[Waldorff]

skud laver nogle normer for, hvor meget man i normale husholdninger må bruge af energi, laver en regel om, at en familie, som har et større forbrug end et normalt, må skaffe sig den hertil nødvendige energi på anden vis, nemlig gennem vedvarende energikilder. Det vil have nøjagtig den samme funktion som den, som SF søger ved hjælp af tilskudsordninger.

Så kommer vi til det, vi er enige med SF i, og det er jo langt de fleste af disse forslag, f. eks. at omlægge afgifter fra et område, som er kraftigt afgiftsbelagt, som man gør i forbindelse med registreringsafgift, vægtafgift og de hårde hvidevarer, for at styre forbruget i mere ressourcerigtig og i mere energipolitisk rigtig retning.

Men de bedste af SFs forslag er de egentlige påbudsforslag som f. eks. om varmemålere. Det er jo sørgeligt, at det faktisk viser sig at være effektivt på den måde, at man bruger mindre energi, hvis der er varmemålere. Man kan beklage, at det er sådan, men jeg tror nok, at der kan være én asocial virkning heri, idet det kan betyde højere varmeudgifter for de dårligst stillede familier med mange børn f. eks. Derfor synes jeg, at man – og det går jeg ud fra at SF i øvrigt er enig i – bør sats på samtidig at sikre, at boligsikringsydelse også omfatter varmeudgifter. Det synes jeg er en vigtig pointe.

Men ellers er vi enige i alle disse udmærkede påbud om vaske- og opvaskemaskiner, om i bygningsreglementer at forberede solvarme i nybyggeriet og navnlig om forbud mod elvarme og om at holde fremløbstemperaturen nede. Man kan jo også nok sige, at man skal oplyse om, hvad forskellige elapparater bruger i strøm, sådan at folk får et mere reelt indtryk af forbruget.

Så vil jeg da godt gå en lille smule ind på det svar, som energiministeren kom med til SF-forslaget, som sådan set viser nogle af de problemer, der kan ligge i et sådant forslag. Det var de mest dødssyge undskyldninger, vi fik for, at regeringen måtte sige nej til det, noget om, at de store koncerner, som markedsfører disse vaskemaskiner, kun betragter Danmark som et lille hjørne af deres samlede produktion. Derfor vil de ikke være på-virkelige. Selvfølgelig vil de da det, hvis man laver en dansk lovgivning, som siger: der skal stå på en vaskemaskine, hvor meget den bruger i strøm under forskellige betingelser.

Der er overhovedet ikke nogen problemer i det, for det er bare et krav til importøren, hvis den skal markedsføres i Danmark. Han må sørge for at indhente de oplysninger hos de firmaer, der producerer vaskemaskinen, ellers kan han ikke markedsføre den, og så er det overstået.

Så var der en ting, som fik en, skal vi sige lidt forsigtig placering i argumentationen, nemlig EFs rammedirektiv. Det er i virkeligheden humlen ved mange af de afvisninger, som energiministeren kommer med over for en egentlig produktkontrol og påbudspolitik. Og det er en af de begrænsninger, som ligger i EF-medlemskabet. Jeg kunne godt tænke mig at få uddybet, om det faktisk er sådan, at man er afskåret fra at føre en påbudspolitik, f. eks. om deklaration, eller hvis man stiller krav om, hvordan produktet skal være indrettet for at kunne markedsføres på det danske marked.

Det er nemlig en vigtig pointe i det, som energiministeren selv har nævnt i forbindelse med den debat, der var i sidste uge om den fremtidige energipolitik, om erkendelsen af, at tilskudsordninger, venlige henstillinger og formaningstaler til befolkningen og alle mulige energisparekampagner ikke har haft den ønskede virkning. Det blev direkte nævnt, at man måtte tænke mere i påbudsbanner.

Derfor er det jo besynderligt at opleve, at energiministeren i dag siger, at det er vældigt godt, SF kommer med disse forslag, intentionerne er gode, og det er man sør'me da glad for, når det viser sig under gennemgangen af de konkrete forslag, at man siger nej til hvert og et af dem. Så kan man godt spørge: hvad er det egentlig, man har sin sympati i, når man i de forskellige konkrete tilfælde siger: nej, det ønsker man alligevel ikke? Det kneb meget med gode argumenter, da vi nåede til den konkrete tilbagevisning af forslagene. Det drejer sig f. eks. også om elvarme. Der var ikke nogen ordentlig argumentation for, hvorfor man ikke ønsker at gennemføre en egentlig lovgivning om begrænsning af elvarme. Det gælder også om fremløbstemperaturerne og om, hvor meget de faste afgifter må udgøre i forhold til de kommunale værkers afgiftspolitik, der helt bedst bruges til at undgå, at der kommer for stor en andel af vedvarende energi ind på de enkelte net. (Af-brydelse). Jo, det er rigtigt.

[Arne Bjerregaard]

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er jo en lang spiseseddel, men man må selvfølgelig berømme SF for virkelig at prøve på at beskæftige sig med de problemer, som findes i samfundet også på dette område.

Nu ved jeg ikke, om jeg forstod fru Margrete Auken ret, da hun sagde, der manglede forslag om kontrol med lange underbukser. Det kunne selvfølgelig være meget morsomt, specielt med fru Margrete Auken som kontrollant, eventuelt med musik til fra Pastoral-symfonien, så kunne det selvfølgelig være, at fru Margrete Auken så fik lidt større kendskab til engangsservice.

Men vel. Spøg til side. Jeg mener, at ethvert parti, som prøver på at gøre noget ved problemer på et bestemt område, skal, om ikke berømmes, så i alt fald takkes for, når de vover at fremlægge noget. Selvfølgelig må jeg straks sige til SF, at vi er enige i målsætningen, men vi er ikke enige i samtlige forslag. Vi er altid bange for, at man med alt for mange påbud og alt for mange indgreb i de private rettigheder skal indskrænke den frihed, som vi mener er væsentlig i et demokratisk samfund.

Men det er klart, at vi ikke i den situation, vi er i, helt kan undgå at gøre nogle indgreb i folks almindelige rettigheder. Derfor må vi sige, at visse dele af forslagene er vi enige i, i andre er vi rørende uenige. Jeg ved ikke, om jeg må tillade mig at tage dem fra en ende af. De forslag, vi har sat minus ved, behøver jeg ikke at sige så forfærdelig meget om. For man kan næsten regne ud, at når jeg har sagt nej til dem, vil vi ikke gå ind i en nærmere drøftelse af dem, men jeg kan da selvfølgelig begrunde et par stykker.

Om de to første med de ekstra afgifter mener vi, at selve udgiften til energiforsyningen til private boliger i øjeblikket er så stor, at folk nok skal finde ud af at spare mest muligt på energien på grund af den afgift, vi for tiden har lagt på den. Vi behøver ikke at lægge yderligere afgifter på, det er simpelt hen at ramme de svageste i samfundet. Vi måtte jo, sidste gang vi lagde en afgift på olieprodukter, bagefter over sociale tilskud sørge for, at det ikke ramte de svagest stillede. Derfor ønsker vi ikke dette.

At lægge afgifter på papirmasse, hvor man bruger nyt træ, mener vi heller ikke er særlig

klogt, idet den selvfølgelig vil fordyre papirproduktionen. Jeg er nødt til at sige, at den vil bevirke, at man får en yderligere skævhed såvel inden for pressen som inden for andre områder, hvor der bruges papir, specielt hvor man skal formidle noget til folk.

Derimod er vi enige i det tredje forslag, B 45, om ændringen af forbrugsbegrænsende foranstaltninger, altså det om de hårde hvidevarer. Det kan være rimeligt at lave forskellige satser, sådan at man belønner de mennesker, der køber hvidevarer med lavt energiforbrug. Om det så er de foreslåede satser, man skal bruge, tør vi ikke lægge os fast på. Vi mener ikke, at det, man har fremført, er rigtigt efter de undersøgelser, men det kan jo bare blive påstand mod påstand.

Vi finder også – det har vi diskuteret med SF mangfoldige gange – at det er urimeligt at lægge registreringsafgiften sådan, at det bare er værdien, man ser på. Det var bedre at lægge den sådan, at de mere energiforbrugende vogne får den store afgift og de mindre energiforbrugende får den mindre afgift. Det har vi diskuteret mange gange om ikke med den nuværende regering, så i alt fald den tidligere socialdemokratiske regering, men vi har aldrig kunnet komme videre med den. Vi vil i alt fald gerne være med til sammen med SF at præparere regeringen, så man virkelig går ind i en drøftelse af det rimelige i en omlægning på dette område.

Det samme med vægtafgiften. Det kan selvfølgelig diskuteres, om målsætningen er rigtig, det ved vi ikke helt, men det er også et forslag, som vi tidligere har drøftet med regeringen sammen med SF. Det var i alt fald værd at undersøge, om der er den besparelse, som der er skitseret i forslaget. Jeg tror nok, man har regnet lidt for højt, når man ensidigt snakker om det valutabesparende ved ikke at købe nye biler. Vi må jo regne med, at hvis man køber en bil til 100.000 kr., så er det kun de 30.000 kr., der omkrings, som er valutaforbrug. Det vil sige, at de 70.000 kr. sådan set er forbrugsbegrænsende foranstaltninger på grund af den store afgift. Det må man jo medregne, når man skal diskutere, om det kan betale sig at reparere på de gamle biler i stedet for at købe nye. Samtidig kan det jo være, man sparer på andre udenlandske varer, som man ellers ville købe, når man køber ny bil.

[Arne Bjerregaard]

Så er jeg nødt til at sige, da tiden løber hurtigt, at de 3 næste kan vi ikke gå ind for, men forslaget om, at der på de forskellige elektriske artikler skal stå, hvor stort forbruget er, synes vi er helt i orden. Vi skal gennemføre det, hvis det er muligt – det er jeg nødt til at sige over for SF – i fællesmarkeds-sammenhæng.

Men der skal jo stå meget mere. Man er nødt til at vide effekten også. Det kan jo ikke hjælpe, at der bare står, at vaskemaskinen bruger så meget, hvis dens varmegrad så er 10 lavere end den, som bruger mere. Det mener vi også er væsentligt, at vi får denne deklaration med.

Så er der de gasledninger, vi har liggende. Vi synes også, at vi skal lade dem ligge, til vi får Nordsøgassen herind. Så kan vi se, om vi kan bruge dem til den tid.

Så er der forslaget om et nyt bygningsreglement, og det er vi sådan set også enige i. Vi er bare ikke enige i at gå så drastisk til værks, at man skal forlange så stærke isoleeringskrav, som der har været stillet over for lavenergihusene. Ét er at få isoleret, så man bruger mindst muligt, et andet er jo, at mennesker også skal leve bag isolationen. Man er jo nødt til at sige, at visse af disse huse er velisolerede, men ikke alle er til at bo i.

Da lampen lyser, er jeg nødt til at nøjes med at sige tilsidst, at forbud mod anvendelse af engangsservice synes vi også der er noget positivt i, men vi mener, der er så mange andre ting i det, at man nok må overveje forslaget lidt nøjere. Der er visse sundhedsmæssige hensyn, og der er noget med forbrug af opvaskemidler og energi. Jeg må sige om det forslag, at der er noget positivt i det. Det er forkert, at vi smider så meget væk. Vi kan bare prøve at se her udenfor, hvad der smides væk, fordi vi skal have en tår vand. Der er visse ting, der kan spares, men der er også andre ting, der dér må tages i betragtning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Taletiden er udløbet.

Arne Bjerregaard (KrF):

Undskyld, hr. formand. Må jeg bare sige tilsidst, at vi gerne vil snakke videre om disse forslag med SF.

Alfred Hansen (DR):

Mens hr. Arne Bjerregaard snakker med SF, kunne jeg sige, hvad retsforbundet mener om det bundt af lovforslag her.

De ting, man kan få tid til at sige her, bliver måske ret så tilfældige, for der er nogle af forslagene, som man kunne have ønsket lidt mere taletid til behandlingen af, men jeg må jo rette mig efter de 10 minutter, som er afsat til disse 17 forslag.

Fra retsforbundets side er vi interesseret i, at folk sparer. Vi tror i og for sig, at der netop i øjeblikket er en vældig god indstilling hos de danske forbrugere om at sætte energiforbruget ned, og vi tror i for sig også, at der er stor interesse og vilje til at forsøge at anvende alternative energikilder. Jeg tror, der er mange, der forsøger at lægge deres energiforbrug om fra eksisterende til andre energikilder.

Men det, der ligesom er krumtappen i disse forslag, er en enormt stor samfundsmæssig styring. Vi mener fra retsforbundets side, at det skulle ske med så lidt diktat og så lidt kontrol som muligt fra samfundet og med så lidt statstilskud som muligt. Det, vi skal arbejde på, er, at vi ikke lægger hindringer i vejen for de borgere, som ønsker at gøre brug af alternative energikilder. Vi er også generelt imod energiafgifter. Det vil meget ofte være ældre mennesker, som kommer til at betale disse olie- og elafgifter. Vi ved, at der for den olie- og elafgift, der blev gennemført sidste år, ikke blev givet kompensation til de ældre. Det var fortrinsvis de økonomisk svage i samfundet, der kom til at betale disse afgifter. De fik kun en symbolsk refusion for disse elafgifter. Derfor er der altså en social slagside i disse forslag.

Jeg vil godt spørge forslagsstillerne: hvilke provenumæssige konsekvenser vil disse forslag få for det danske samfund? Det var rart ligesom at få sat lidt tal på. Der er lagt op til nogle indtægter til samfundet, men der er så sandelig også lagt op til nogle udgifter.

Vi er ikke tilhængere af, at man bruger beskatning som regulator for befolkningens frie forbrugsvalg. Selvfølgelig kan man da gøre afgiften så høj, at folk f. eks. helt holdt op med at køre i bil, og man kan naturligvis også gøre billetpriserne hos DSB så lave, at alle ville køre i tog. Hvis ikke det lykkes ved at gøre det gratis, kunne man måske overveje at betale dem for at tage med toget i stedet for at køre i bil. Man tror fejlagtigt, hvis det

[Alfred Hansen]

viser sig, at der er 40 pct. flere, der rejser med DSB, at det så er 40 pct., som ellers ville have kørt i bil. Det kunne jo lige så vel være, at det netop er nye kunder, man har fået med, som ellers ikke ville have kørt med toget.

Lovforslag nr. L 112 kan vi ikke støtte. Det skulle fremgå af de bemærkninger, jeg allerede er kommet med. Lovforslag nr. L 113 kan vi heller ikke støtte, men jeg vil gerne sige, at man kunne f. eks. – og det vil jeg gerne høre om SF vil være med til – kræve moms af avispapir, at avispapir belægges med moms på samme måde som andre varer. Jeg synes også, at tilskuddet til dagbladene på 150-200 mill. kr. i form af, at de får aviserne sendt billigere ud med postvæsenet, end de faktiske udgifter betinger, er den slags, der gør, at man animeres til papirspild.

Om beslutningsforslag nr. B 45 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger mener vi, at det er helt oplagt, at man bør udvikle mindre energikrævende elapparater. Vi ønsker, at der skal spares, og vi tror i og for sig på, at producenterne har så meget næse for, hvad forbrugerne ønsker at købe i disse tider med høje elpriser og med høje oliepriser. Vi mener, at elpriserne påvirker forbrugsvalget i retning af at vælge de mindst energikrævende produkter, og så behøver vi sådan set ikke at lægge ekstra afgifter på. Forslaget kan også her let blive asocialt, idet mange ældre ikke har råd til f. eks. at skifte de eksisterende hårde hvidevarer ud, og så står valget imellem at skifte ud, som de faktisk ikke har råd til, eller også betale den højere afgift, som SF lægger op til, hvis man skal have graduerede satser efter produktets forbrug af elektricitet. Vi mener ikke, at dette forslag er særlig socialt afbalanceret.

For B 42s og B 43s vedkommende skal jeg sige, at det er jo gået hen og blevet et rent skatteobjekt. Vi mener nok, at vægtafgiften skal være af en sådan størrelse, at den kan betale anlæg af veje, betale de udgifter, som man påfører f. eks. sygehuse og læger ved de trafikulykker, der finder sted, men vi finder i og for sig ikke, at det er rimeligt, at det skal være et beskatningsobjekt, på hvis skatteskrue man kan dreje uden grænser.

Med hensyn til en vægtafgiftsberegning kunne vi fra retsforbundets side godt tænke os en kilopris, sådan at man har et afgiftssystem, som bygger på ligefrem proportionali-

tet mellem vægten af køretøjet og så de penge, man skal betale i vægtafgift. Det finder vi i og for sig er rimeligt. Vi tror ikke på de hop, man har lavet nu, at hvis bilen vejer under det eller over det, skal prisen i vægtafgift være sådan. Vi mener, at afgiften skal være af en sådan størrelse, at man kan reparere vejene, og afgiften skal så beregnes ud fra, hvor meget bilen kører, for det er vel i og for sig også urimeligt, at man skal betale den samme vægtafgift, om man kører 3.000 km om året eller man kører 20.000 km om året. Så langt vil jeg gerne imødekomme SFs tanker. Jeg ved ikke, om de kan imødekomme mine ønsker om, at den bil, der kører lidt, skal betale relativt mindre end den bil, der kører meget, og det er der en fornuftig forklaring på, fordi den bil, der vejer meget og kører meget, slider også mere på vejene end den bil, der ikke vejer ret meget, og som ikke kører ret meget.

Om B 41 skal jeg sige, at vi mener ikke, det er en statsopgave at sætte indsamling af affaldsprodukter i gang. Vi mener, at det er en kommunal opgave. Selvfølgelig skal der ryddes op ud fra et forureningsmæssigt synspunkt, og hvis de enkelte kommuner og de enkelte amter ønsker, at disse affaldsprodukter skal bruges til noget nyttigt, skal de naturligvis have lov til det ud fra synspunktet om nærdemokrati og ud fra synspunktet om at decentralisere opgaver og pligter. Vi mener ikke, det er en statsopgave.

Om B 46 dette, at de faste udgifter skal dække de faktiske udgifter i forbindelse med etablering, mener vi, og derudover må man betale for det forbrug, man reelt har haft. Med disse ord har jeg nok tilkendegivet, at vi ikke kan støtte B 46, men vi har altså denne grundholdning, at de faktiske udgifter i forbindelse med etablering af sådanne anlæg passende skal dækkes ind gennem faste afgifter, og ellers synes vi, der er noget sundt i, at man betaler i forhold til, hvad man rent faktisk forbruger.

Vedrørende B 48 om vaskemaskiner og opvaskemaskiner finder vi, det er naturligt, at der findes standarder og normer ud fra sikkerhedsmæssige synspunkter. Det er vi helt enige i. I hvor høj grad man skal gøre det ud fra forbrugsmæssige synspunkter, ved jeg ikke. Man går jo langt videre her fra SFs side. Hvad vil man gøre f. eks. ved de nuværende maskiner, hvis dette forslag vedtages?

[Alfred Hansen]

Skal de så prompte udskiftes, eller skal det komme successivt? Vi er af den opfattelse, at der forskes meget i at finde frem til energibesparende husholdningsapparater, og det kan vi kun hilse med tilfredshed. Vi tror på, at den frie markeds mekanisme er meget mere fleksibel end et folketing som dette.

B 49 er vi positive over for, og det er vi ud fra det synspunkt, at man skal give forbrugerne så mange oplysninger som overhovedet muligt om, hvad de køber. Vi mener, at varedeklarerationer på mange områder ville være en fordel, og så er der jo bare den beklagelige konstatering, man kan gøre i forbindelse med det: hvad siger EF? Det er jo i grunden fantastisk, og jeg vil godt spørge ministeren, hvis han ønsker at tage ordet senere, om ikke han finder, det er urimeligt, at man i EF skal bestemme, hvilke forbrugerdeklarerationer, varedeklarerationer, vi ønsker skal gælde for Danmark.

Med hensyn til B 52 skal jeg sige, at vi er imod det om forbud mod installation af elvarme i beboelsesejendomme, i erhvervsejendomme osv. ud fra det synspunkt, at vi herindefra ikke skal diktere forbrugerne, hvad de må, hvad de skal, og hvad de ikke må. Vi går ind for et frit forbrugsvalg, og det tror vi i og for sig at det danske folk er tjent med på lang sigt.

Vi er imod B 53, så det er ikke sådan nogen særlig positiv behandling, vi giver SFs forslag, men de er jo selv ude om det, eftersom de har fremsat dem. Den risiko løber de jo ved at komme med en sådan dyne af forslag, som i den grad tager udgangspunkt i et samfund, som er centralistisk, som er planøkonomisk, og som dikterer folks forbrugsvalg.

Med hensyn til B 58 mener vi, at det må være et kommunalt anliggende, i hvor høj grad man skal forbyde nedlæggelse af eksisterende gasanlæg. Vi kender det fra Odense og Århus, hvor der har været enorme debatter om det, og vi finder, det er passende, at det er et kommunalt anliggende. De er jo i forvejen bekendt med energiplanerne, og derfor mener vi, at det er helt naturligt, at det bliver et opgør mellem de folkevalgte kommunalbestyrelsesmedlemmer og deres vælgere, hvilke planer der skal gælde for eksisterende gasanlæg.

Med hensyn til B 47 skal jeg sige, at det er et tiltalende princip – jeg er helt enig med SF

her – at man betaler for det, man rent faktisk forbruger. Man kunne måske tænke sig for boligforeningernes vedkommende, at man dér kunne fastsætte regler i vedtægterne for, at der naturligvis må varme i forskellige værelser. Det, man kunne frygte, er, at hvis der kom varmemålere på, ville man lade visse værelser i lejligheden stå uopvarmet gennem en hel vinter til stor skade for bygningen, for lejligheden, og da lejerne ikke har noget ansvar for vedligeholdelsen af murværk og træværk, kunne man måske opstille nogle regler i vedtægterne for de enkelte boligforeninger om, at hvis man forårsager råd f. eks. i træværket som følge af, at man ikke har haft varme i værelserne gennem en hel vinter, skal man selv betale erstatningerne.

Så skal jeg, også på grund af den røde lampe, sige, at vi er imod B 50, og jeg vil godt med hensyn til B 51 spørge: hvem skal i grunden betale disse lavt forrentede lån? Jeg synes, vi skulle prøve her i folketinget at skabe et naturligt grundlag for en tiltrængt rentesænkning, ikke bare for dem, de eventuelt vil finansiere installation af solvarmeanlæg. Jeg tror, der er mange, også økonomisk dårligt stillede, som faktisk gerne ville have installeret solvarmeanlæg, men som rent faktisk ikke har råd til det, heller ikke selv om man nedsatte renteutdgifterne for dem. De økonomisk svage må altså efter SFs forslag nøjes med at betale de ekstra afgifter og ekstra skatter til samfundet, for at man kan give tilskud til dem, som nogenlunde har råd til at etablere disse solvarmeanlæg. Det synes vil ikke er nogen særlig god idé.

Om B 44 blot dette, at det er meget fornuftigt ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt, at man får disse periodiske eftersyn, og at man for udenlandske køretøjer, der indføres til Danmark, foretager et eftersyn af deres tilstand.

Kalnæs (SF):

Jeg skal prøve at se, om jeg kan samle nogle af de indtryk op, som jeg har kunnet få af den behandling, som vore forslag her har fået.

Jeg vil godt sige noget sådan lidt mere generelt i starten og så senere gå over til at sige noget om de specielle kommentarer, der har været til forslagene.

[Kalmøes]

Det første er jo, at der fra regeringens, socialdemokratiets, de radikales og VS' side var en hel del sympati for forslagene, og det er vi da vældig glade for. Det blev sagt af fru Birte Weiss, at det var et godt oplæg til debat, og det er da godt også at få noget mere debat, men vi tror ikke, at det er tilstrækkeligt med sympati og med debat, vi mener, at der skal ske noget, at man skal i gang med at handle. Der blev da også sagt fra energiministerens side, at der var en hel del ting og sager i gang på mange af områderne, og det glæder vi os da selvfølgelig over.

Man kan nok sige, at det, der blev sagt fra energiministerens side som kommentar, var måske i nogen grad, at enten var forslagene ikke nødvendige, fordi arbejdet var i gang, eller også duede forslagene ikke, fordi vi var for tidligt ude, og det gør det selvfølgelig lidt svært at komme med nogle forslag, der sådan lige præcis passer. Men vi tror egentlig, at når en hel del af det, vi kommer med her, er i gang, er det, fordi det har været diskuteret herinde i den senere tid, og også fordi vi har taget nogle af forslagene frem tidligere. Vi tror også, at når vi kommer et år eller to eller tre længere frem, vil man gå i gang med at handle, også på de områder, hvor man i dag siger, at vi har været for tidligt ude med vores forslag fra SF.

Jeg vil godt sige, hvorfor vi synes, det er så væsentligt at komme hurtigt i gang. Det er, fordi når der sker noget på energiområdet, binder det i lang tid fremover. Det betyder gevaldig meget, hvad der bliver lavet af elektriske apparater f. eks. De bliver brugt i 10 år, måske endda i 20 år, og det vil sige, at laver man dem energiøkonomiske, er man altså bundet i nogen grad til dårlig energiøkonomi i lang tid. Derfor er det meget væsentligt at komme i gang med at ændre den tendens så hurtigt som overhovedet muligt.

Det samme gælder selvfølgelig mange af de andre ting, f. eks. sådan noget som bygningsreglementer. De huse, vi bygger og isolerer til en vis grad, kommer til at stå i mange, mange år, og skal vi til at forbedre isoleringen på dem senere, bliver det langt, langt dyrere end at isolere dem lidt bedre, når de bliver opført. Derfor mener vi, at det er væsentligt at komme i gang med sådan nogle ting så hurtigt som overhovedet muligt, fordi det er helt klart, at der er besparelser at hen-

te på dem. Altså f. eks. isolering og god energiøkonomi i elektriske apparater.

Dette med den binding, der kommer gennem de handlinger, man foretager, gælder også for varmeplanen, som man nu er i gang med, og varmeplanen binder jo i høj grad til, hvad der skal ske fremover. Derfor er det fantastisk vigtigt, hvad der sker med den. Når man laver nye fjernvarmeområder, synes vi, det er meget vigtigt, hvis man kan komme i gang med at bruge den lavere temperatur, dels fordi det forhold, at man bruger lavere temperaturer i fjernvarmesystemer, gør, at man får bedre energiøkonomi på kraftvarmeværket, dels fordi man bedre kan bruge vedvarende energikilder og solvarme, når ens varmesystem er dimensioneret til de lave temperaturer.

Så kan man godt sige, at det måske ikke er afklaret, men så synes jeg, man må fremskynde disse undersøgelser af, hvordan energiøkonomien er i det. Jeg er sådan set ikke i tvivl om, at der er energiøkonomi i det. Men mangler der nogle undersøgelser, vil jeg da bede energiministeren om at få fremskyndet dem så meget som overhovedet muligt, netop fordi der er en lang binding i det.

Så er der spørgsmålet om olieafgift også for erhvervsvirksomheder. Jeg vil gerne sige om den olieafgift, som vi foreslår, at det er jo ikke én, som forhøjer afgiften for private forbrugere. Det har i hvert fald været vores mening med den afgiftssats, som vi har foreslået, at olieafgiften skulle være uændret for private forbrugere. Men det, der skulle ske ved vores forslag om en olieafgift, er, at erhvervslivet drages ind, og vi synes det er naturligt, at erhvervslivet drages ind, fordi vi i øjeblikket har støtteordninger til erhvervslivet. Når vi har støtteordninger, som gør, at der kan gives tilskud til energibesparende foranstaltninger inden for erhvervslivet, synes vi, det er rimeligt, at der også lægges en afgift på energien inden for erhvervslivet. Så kan erhvervslivet jo trække sig ud af det ved at bruge støtteordningerne og dermed spare på energien.

Vi synes, det er en urimelig ordning, vi har i dag, hvor der er afgifter på energiforbruget i de private husholdninger, men ingen afgifter for industrien, når det drejer sig om energien.

De borgerlige partier fremskridtspartiet, venstre, konservative og centrum-demokra-

[Kalmæs]

terne havde, må jeg sige, en meget negativ holdning til vores forslag. Jeg tror, den bunder i, at disse partier faktisk ikke vil spare på energien. Der bliver godt nok sagt, at man vil spare på den, men i realiteten tror jeg ikke man vil gå ind med nogle virkelige midler for at opnå besparelser. Det hænger nok sammen med, at man først og fremmest ønsker et samfund i vækst, og giver man sig til at spare i samfundet, får man jo ikke den vækst. Og selv om væksten er u hensigtsmæssig, er man heller ikke rigtig glad for fra de borgerlige partiers side at spare på den.

Vi vil gerne have vækst på mange områder inden for SF, men der er også mange områder, hvor vi ikke ønsker vækst. At beskyjde os for, at vi bare vil et nulvækstsamfund, er ikke rigtigt, men når det drejer sig om energien, vil jeg godt give de borgerlige partier ret i, at vi gerne ser, at vi får en nulvækst, at vi arbejder os henimod at kunne udbygge vores samfund, uden at vi bruger mere energi, og helst også efterhånden ved at bruge mindre energi.

Der blev talt meget om styring fra de borgerlige partiers side, men vi mener ikke, at man kan have et samfund som vores, uden at der er en vis styring. Der er muligheder for at lave så stor ravage på mange områder ved at bruge tekniske apparater, at man fra samfundets side er nødt til at styre i et vist omfang, og det er da også blevet accepteret, tit under en hel del protest, når det drejer sig om miljølovgivning og sådanne ting. Men vi mener altså, at vi ganske roligt kan inddrage energilovgivningen under det område, som i et vist omfang må styres, og det skal så være en passende blanding, man bruger til styringen. Vi mener, at vi har forsøgt at vælge sådan en passende blanding i hele den pakke af forslag, vi er kommet med her, idet vi har brugt incitament i et vist omfang. Det var det, der blev efterlyst fra, jeg tror, det var fru Lone Dybkjær og også flere andres side. Man vil hellere have incitament end påbud og forbud.

Vi bruger incitament i et vældig stort omfang, og det, jeg siger her, er faktisk også rettet til hr. Waldorff fra VS, som sagde, at man gerne ville bruge påbud og forbud. Vi tror ikke, at det duer kun at bruge det ene eller kun at bruge det andet. Der er en del områder, hvor det er rimeligt at bruge forbud, mener vi. Det gælder f. eks. sådan noget

som at få stoppet elvarmen faktisk over det hele; ikke kun i de områder, hvor der er gas og kraftvarme, men i hele landet, når det ikke benyttes i forbindelse med solvarme, vindvarme og akkumulerende elvarme. Da er det rimeligt med forbud.

Vi synes også, det er rimeligt med påbud om, at man skal have et godt bygningsreglement. Men samtidig vil vi altså også gerne bruge incitamenterne på mange områder, f. eks. når det drejer sig om at installere vedvarende energikilder, som hr. Waldorff jo sagde var rentable, sådan mener jeg hr. Waldorff udtrykte det. Dertil må jeg nok sige, at sådan rent privatøkonomisk kniber det med at gøre dem rentable, og derfor synes jeg ikke, det er rimeligt at lave en påbudsordning for installering af dem, men det er rimeligt at give nogle tilskud, sådan at man får gang i produktion og udvikling, fordi samfundsøkonomisk på lidt længere sigt er jeg ikke i tvivl om at det vil være rentabelt. Nu tror jeg også, det er rentabelt samfundsøkonomisk, fordi man får arbejde i gang, og fordi man får sparet på energiimporten, men privatøkonomisk balancerer det ikke endnu, og så må vi hjælpe med tilskud. Her mener vi, det er bedre end påbud og forbud.

Så vil jeg godt sige noget om nogle af de ting, som energiministeren sagde. Der blev først nævnt spørgsmålet om betaling for fjernvarme, gas og el, og her var energiministeren enig i det incitament, der kunne ligge i, at man betalte for energien og ikke så meget i faste afgifter. Dog sagde energiministeren, at faste afgifter skulle kunne dække udgifterne til de faste installationer, så vidt jeg forstod det. Men det er alligevel sådan, at vi kender en hel del områder, hvor man ikke bruger det princip. Når man køber benzin ved en benzinstation, betaler man i benzinenprisen også for alle de faste udgifter, som man har i forbindelse med fremskaffelsen af benzinen. Med det betaler man altså direkte en energiafgift, og det princip mener vi altså at man sådan set i videre omfang bør føre over. Der er en del områder, hvor man kun har en ganske lille fast afgift, og det er så i orden, men der er også områder, hvor man har en meget stor fast afgift, og det nok først og fremmest inden for varmeområdet. Her synes vi, det er meget væsentligt, at man får det ændret, sådan at det bliver mere tillokkende at spare, at det kan betale sig at spare.

[Kalmøss]

Det kan være nedslående, hvis man gennem perioder har forsøgt at spare på varmen og så har set naboen sløse med varmen. Så får man jo de samme varmeregninger alligevel. Det kan godt virke meget demoraliserende.

Så var der vaske- og opvaskemaskinerne, hvor energiministeren mente, at der ikke var så store besparelser ved at bruge både varmt og koldt vand til disse maskiner. Grunden til, at vi synes, det godt nok er en detalje, men alligevel en ret vigtig detalje, at man tager fat i sådan et punkt, er, at man i de kommende år vil komme til at bruge mere og mere solenergi, solopvarmning af vand, specielt af det varme brugsvand, og så er det jo fantastisk tåbeligt, når man lige har installeret et solvarmeanlæg på sit hus, at man så sætter vaskemaskinen i gang og varmer alt sit vand op med elektricitet. Så er det, ligesom al logikken, al sammenhængen i energipolitikken glipper. Derfor synes vi nok, det er væsentligt at ændre på det punkt, og jeg kan ikke se, at der skulle være noget i vejen for, at man kunne lave sådan en ordning, at det var et krav, at der både kunne tages varmt og koldt vand ind.

Energiministeren sagde, at der blev ikke sparet så meget, som vi påstod, og det er nok rigtigt, at man ikke kan komme ned på halvdelen bare ved den omlægning. Men det er dog sådan, at man gennem de undersøgelser, som Jørgen Nørsgaard har lavet, mener at kunne komme ned på halvdelen, når man både laver den nævnte omlægning og samtidig prøver at begrænse vandforbruget i opvaskemaskinen. De to ting tilsammen, er han kommet frem til, kan reducere forbruget til halvdelen, efter de oplysninger, jeg har.

Deklaration af elforbrug går det lidt trægt med, men det går dog den rigtige vej. Det er jo kedeligt, hvis vi er alt for afhængige af EF på det område, og jeg synes nok, det var afgørende, specielt når det drejer sig om sådan noget som køleskabe og fryser, at man får klart angivet, hvor stort det typiske elforbrug er, altså ikke bare forbruget, medens kompressoren kører, men det typiske forbrug. Det hænger jo sammen med, at elforbruget, eludgiften, i levetiden er væsentlig større end indkøbsprisen, og derfor bør folk kunne tage det med i betragtning.

Så har vi foreslået, at man skulle omlægge afgifterne, sådan at det blev dyrere, når der var et stort elforbrug. Det synes vi også er

rimeligt, for man kan meget vel tænke sig, at fabrikanter laver et apparat, en fryser eller et køleskab, som er lidt dårligt isoleret og derfor er lidt billigere, og derfor fristes folk til at købe det. Afgiften bliver så også mindre, når det er en værdiafgift, man har. Men ved at lave afgiften om til en afgift, der går på elforbruget, vil det sige, at det billige, energi-uøkonomiske køleskab får en ordentlig afgift på, og dermed bliver det faktisk dyrere end det gode køleskab, som har været lidt dyrere at fremstille, men som altså er godt isoleret og derfor sparer på energien. Det er faktisk store mængder energi, det drejer sig om, fordi vi bruger vældig meget af vores elektricitet i de private husholdninger netop til køleskabe og fryser.

Det med elvarmen uden for naturgas- og fjernvarmeområderne mener vi er et meget vigtigt punkt. Danske Elværkers Forening er lige kommet med en rapport, som foreslår, at det var passende at bruge elvarme i en meget stor del af de 800.000 boliger, som ligger uden for naturgas- og fjernvarmeområderne. De kommer faktisk frem til, at direkte elvarme er meget økonomisk, det er sådan set det, de anbefaler, for der er større investeringsudgifter, når man bruger akkumulerende elvarme. Giver man sig til at bruge elvarme dér i stort omfang, binder man jo fantastisk op, specielt når det er direkte elvarme, og derfor synes jeg egentlig, at energiministeren måtte være meget interesseret i at få stoppet den direkte elvarme, også uden for fjernvarmeområderne og naturgasområderne, netop for ikke at få større spidsbelastninger på kraftværkerne, end vi har i dag.

De øvrige ting tror jeg næsten jeg vil lade ligge. Jeg har været inde på nogle af dem i omtalen af det mere generelle.

Fru Birte Weiss sagde, at der var givet en støtteordning til folk, der ville lave anlæg for vedvarende energi. Jeg vil gerne bede energiministeren sige noget om den støtteordning, for efter min formening virker den bremsende i dag, og det hænger sammen med, at der ikke er flere penge. Folk, der gerne vil lave noget, kan ikke komme i gang, så det ville være rart, hvis energiministeren kunne sige noget om, hvornår man laver ordningen om, eller hvornår man kommer med nogle flere penge, sådan at de folk, der gerne vil i gang, men ikke kan komme det, kan få noget at

[Kalmøse]

vide om det. Det synes jeg var meget væsentligt.

Jeg vil gerne hilse det, der blev sagt om varmesyn, velkommen, fordi vi efterhånden, når vi har fået gennemført varmesyn, kan komme frem til at kræve den bedre isolering, og så kan vi gå væk fra den tilskudsordning ved isolering, som jeg mener vi må bruge et stykke tid endnu.

Hr. Ivar Hansen og fru Annelise Gotfredsen var meget negative, og det samme gælder hr. Maisted. Jeg vil dog gerne gentage det spørgsmål, som hr. Maisted stillede til energiministeren om, hvor man må bruge solvarme, og hvor man må bruge vindmøller; det har forbindelse med varmeplanlægningen. Det synes jeg det var meget godt at få svar på.

Fru Lone Dybkjær skal jeg ikke sige mere til ud over det, jeg allerede har haft med i de generelle bemærkninger.

Jeg vil gerne sige til hr. Waldorff fra VS, at når man taler om normer for, hvor meget energi man må bruge i en normal husholdning, mener jeg, at man er inde på de områder, hvor det bliver fantastisk bureaukratisk, hvis man laver nogle påbud. Jeg mener, det er langt mere smidigt, når man i stedet for bruger ordninger, der går på at give incitamenter til folk om at spare på energi og købe ting, som er energibesparende.

Jeg var glad for, at kristeligt folkeparti gerne ville snakke med os om en del af deres punkter, og vi håber, vi kan få noget ud af det.

Til hr. Alfred Hansen skal jeg kun lige sige om det provenu, der var tale om, at vi regner med 1-2 mia kr. fra olieafgiften, råenergiafgiften og råpapirafgiften, og vi har altså regnet med at skulle bruge mindst 3 mia kr. i 1981, så det vil sige, at der bliver en ekstra udgift for det offentlige. Der bliver dog også nogle besparelser på arbejdsløshedskontoen til gengæld, men derfor bliver der stadig væk nogle ekstraudgifter. Vi mener imidlertid, at det er en væsentlig ting, at man får sat noget i gang på områder, som er samfundsøkonomisk gunstige, selv om de privatøkonomisk ikke er gunstige nu, og det kan vi godt bruge lidt offentlige penge på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslagene til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Med hensyn til udvalgsbehandling stiller jeg følgende forslag:

Forslagene under pkt. 11-15 henvises til skatte- og afgiftsudvalget.

Forslagene under pkt. 16-22 henvises til det energipolitiske udvalg.

Forslagene under pkt. 23-25 henvises til boligudvalget.

Forslaget under pkt. 26 henvises til retsudvalget.

Forslaget under pkt. 27 henvises til miljø- og planlægningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Der var herefter ikke mere på dagsordenen.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem af ligningsrådet.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Medlem af folketinget Ellemann-Jensen (V) har meddelt, at han ønsker at udtræde af ligningsrådet. Til nyt medlem af ligningsrådet har vedkommende gruppe udpeget fhv. minister Anders Andersen, der herefter er valgt.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Der er foretaget ændringer i ugeplanen for onsdag og torsdag. Eksemplarer er omdelt til medlemmerne.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (15/2 80):

Udtræder: Bjørn Poulsen

Ny stedf.: Lilli Gyldenkilde

[Tredje næstformand]

Nordisk Råd (18/2 80):

Udtræder: Poul Schlüter

Nyt medl.: Annelise Gotfredsen

Det politisk-økonomiske udvalg (19/2 80):

Udtræder: Heinesen

Nyt medl.: Henning Jensen

Markedsudvalget (19/2 80):

Udtræder: Heinesen

Nyt medl.: Niels Andersen

Miljø- og planlægningsudvalget (19/2 80):

Udtræder: Ole Bernt Henriksen

Nyt medl.: Dyremose

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 20. februar 1980, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.01
